

שאל נא
לימים ראשונים

בעלזא

בתפארתה

קורות חייו והנהגותיו בקודש של האי גאון וצדיק כ"ק מרן הגה"ק רבי יששכר דוב מבעלזא זצוק"ל זי"ע

פתח דבר

ישמחו היראים ודורשי ה', בהגלות נגלות אמרות טהורות והנהגות בקודש ממנהיגי דורות הקודמים רועי ישראל לדורותיהם, המאירים העינים ומיישרים הלבבות, לילך בעקבותיהם, ולהתחזק בנסיונות הזמן של דור האחרון ואחרית הימים דעקבתא דמשיחא.

בדור הזה ששולט בעיקר דעת הרחוב ורוח הזמן הבנוי עפ"י הנהגת כתבי העת וכיוצ"ב שאין בהם רוח חיים של יהדות ודרכי אבות, ובעוה"ר כולם נמשכים אחריהם ואין פוצה פה.

ובדור העני הזה אשר אנשי אמנה אבדו גבורים לעמוד בפרץ אין, ועי"ז נשכח זכרם של צדיקים הקודמים שהאירו לדורם בשלהבת אש קודש הבוערת בקרבם.

דבר בעתו מה טוב, לפרסם גלוי דברי אמת ואמונה, להשיב נפשם השוקקת של הצמאים ומבקשים לדבר ה', להתבונן בדרכי הקדמונים, שיהיו נר לרגלינו ואור לנתיבותינו, וכאשר פירש"י בשה"ש עה"פ צאי לך בעקבי הצאן: "בין משכנות שאר הרועים שאת אצלם וזה הדוגמא אם לא תדעי לך כנסייתי ועדתי היפה בנשים בשאר אומות איכה תרעי ותנצלי מיד המצייקים לך להיות ביניהם ולא יאבדו בניך התבונני בדרכי אבותיך הראשונים שקבלו תורתך ושמרו משמרתך ומצותי ולכי בדרכיהם ואף בשכר זאת תרעי גדיותיך אצל שרי האומות".

אחד מן גדולי המנהיגים בדורות הקודמים, שעמדו במסי"נ למען גחלת האמונה וחומת הדת בטהרתה שלא ישטפום המים הזידונים, היה מרנא ורבנא כ"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א, אשר כירושה לו מבית אבותיו הק' מהר"י זי"ע ומהר"ש זי"ע, עמד כחומה בצורה ועמוד אש לפני מחנה ישראל להאיר בתוך חשכת הגלות הארוך.

בשבת קודש פרשת חיי שרה, ימלאו פ"ה שנה, מיום עלותו לגנזי מרומים בליל שב"ק בשנת תרפ"ז, ואם אמנם כבר עברו שנים רבות ונסיונות שונות מאז ועד עתה, אבל דבריו הברורים ודרכו בקודש עודם בתוקפם, ולא ישתנו חלילה באורך הזמן.

לזכר עולם יהיה צדיק, להזכיר נשכחות ולעורר נרדמים, להיות זכרון לדור האחרון לידע צדיק מה פעל לדורו ולדורות הבאים, זכותו יגן על כל ההולכים בדרכיו, לעמוד בנסיונות הדור, עד שנזכה לגלוי כבודו יתברך, בביאת משיח צדקנו, ומלאה הארץ דעה את ה' בב"א.

שלהי מרחשון ה'תשע"ב לפ"ג

המוציאים לאור

כ"ב מרחשון
תרפ"ז - תשע"ב

85

שנה

להסתלקותו
לגנזי מרומים

תולדות חייו הק'

הגה"ק ר' ישכר בער
רוקח מבעלזא נולד לאביו
הגה"ק רבי יהושע [בר"ש]
מבעלזא זיע"א בשנת
תרי"ד, ובטל ילדותו כבר
הי' למדן מופלג והתנהג
בקדושה וטהרה. בשנת
תרנ"ד נבחר לאב"ד
למלאות מקום אביו
הגה"ק, ומאז נהרו אליו
אלפי ישראל ובתוכם גדולי
הרבנים גאונים וצדיקים,
ללמוד ממנו דרך עבודה
שהי' במסירות נפש בחיל
ורעדה בקדושה וטהרה.

הי' בקי בנגלה ובנסתר
גאון מפורסם, והניח ג"כ
חיבורים יקרים בכת"ק
עה"ת, וב' מהדורות על
הרמב"ם הל' מלכים וחי'
הרבה בעניני קדשים
וטהרות, אלפי עניים היו
מאוכלי שלחנו, והחזיק
ת"ח למאות שישבו בבית
מדרשו על התורה ועבודה
יומם ולילה.

בשנת תרע"ד במלחמה
הגדולה הוכרח לעזוב ארצו
וקהלתו והלך מגולה לגולה
עד שנתיישב בראצפערט,
ואח"כ במונקאטש. בשנת
תרפ"ו כ"א אדר שב לארץ
מולדתו, אבל לא ארכו
לו שם הימים, ונפטר
ליל ש"ק פ' חיי שרה כ"ב
מרחשון תרפ"ז, בן ע"ג
שנים, זיעועכ"א.

(עפ"י הספר "מליצי אש",
מאת רבי א"ש שטערן זצ"ל)

מפתח

צדיק מה פעל

במלחמת ה' ברמה

בדרך אבותיו הקדושים

מסורת בית בעלזא

אביו הגה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע

זקנו הגה"ק רבי שר שלום מבעלזא זי"ע

רוה"ק בבית מדרשו:

ידעתי נכונה שכבר הי' מלא

אפיקורסות ר"ל מקודם

שב"ק בחצר הקודש בעלזא

חכם עדיף מנביא

על אגודת ישראל

במסורת חינוך הטהור

לא לעשות חדשות

הכרזת מרן זיע"א לפני תשעים שנה:

"ובטח ארץ ישראל לא

תחזיקם, ותקיאם,

ויהי' להם סוף שחור ולא

ישאר בידם!"

שואל כענין

ומשיב כהלכה

צדיק מה פעל

במלחמת ה' ברמה

לשמוע מאת הרבי דברי התעוררות ליום הדין, עלה הוא ז"ל על הבימה ויקרא מעלי בקול גדול: "שאסור להתחבר עם הציונים והמזרחים וכל כת דילהון", ולא יותר, אלה היו כל דברי המוסר לשבירת הלב לפני תפלת "כל נדרי".

(קול ישראל, ח' סיון תרפ"ז)

דברות קודש בסעודה שלישית

הוא הצטיין בעיקר בעמידתו על המשמר, בחר וברר את כל התנועות השונות שהתעוררו בזמנו, מתנגד גדול הי' להתנועה הציונית עד יום מותו, יום הי' מזהיר את חסידיו שנהרו אליו מכל קצוי תבל שלא יכשלו ח"ו בהתקרבות או אפילו באהדה לתנועה זו, בכל שבת בסעודה השלישית, בשעה שדרכם של כל האדמורי"ם לדבר בדברי תורה ומוסר לפני החסידים, הי' אחד העקרים שעלי יסובבו דבריו, הציונים והמזרחים, אחד לאחד הי' מפרט את כל האסורים שישנם בתנועה זו ובהתחברות אלי'.

(קול ישראל, חשוון תרפ"ז)

לבחור בגוי רשע ולא ברב מזרחי

בקיץ שנת תרס"ז התקיים בפולין בחירות לה"סיים" (פארלעמענט), מצד אחד היה הנעמד רב אחד מן המתחדשים העוסקים בחכמות חיצוניות והיה מכת המזרחים, ולעומתו היה הנעמד גוי רשע שונא ישראל. והרה"ק מציעשנוב יחד עם הרה"ק מהרי"ד מבעלזא הרבו פעלים בגלוי ובסתר להכשיל את בחירתו, והכריזו שמוטב שיבחר הגוי הזה משיבחר הרב ההוא, ולא חש רבינו כלל לדעת הקהל שהיו לועגים ורוגזים עליו איך מעדיף גוי שונא ישראל על אותו הרב.

בדרכי אביו

כל ימי חייו לחם מרן בציונים למיניהם, באותן כלי מלחמה שאביו וגדולי ישראל לחמו כנגד הרעפארם. - הוא ניהל מאבק עז בציונות בעודה בחיתוליה, בעמדו איתן כאביו הצדיק בשעתו כנגד המשכילים לבלתי תת להם דריסת רגל בהנהגת הציבור.

(אדמו"רי בעלזא)

לא מצא מנוח

טרם סיים מרן את מלחמתו הקשה בהשכלה, שהביאה בכנפיה פריקת עול המסורה, קמו מתוך אותם משכילים גם נושאי דגלה של חובת-ציון. פגיעת הציונים למיניהם בחומת הדת, הירידה הרוחנית בעם, במיוחד בקרב בני הנעורים, לא נתנו לו מנוח. הוא קרא לקהל חסידיו ולרבני העיירות להיחלץ למלחמה בפורצי הגדרות, הוא עוררם משאננותם ודרש מהם מעשים. מרן וכל גדולי הדור הרגישו בחושם הבריא בסכנה הנשקפת ליהדות מכל אותן "הטובות" שהתנועות הללו טומנות בחובן ונזעקו להתגונן בפניהן ובפני פריקת העול, והכפירה, שהכניסו לבית ישראל. ליהדות החרדית היתה זאת שאלת החיים. מלחמתם של מרן ושאר גדולי ישראל כלפי הציונות, היתה בשביל שראו בה סכנה לנשמה היהודית. (שם)

דרשת ההתעוררות קודם כל נדרי

פעם בליל יום כפור, כשכל אלפי החסידים הצטמצמו בבית מדרשו והכינו את עצמם ל"כל נדרי", רוח קדושה שרר בבית המדרש, איש לא הרהיב להוציא הגה מפיו וכל הפיות היו פתוחים

ובעזה שי"ת נעשה רצון רבינו מציע שנוב והגוי נבחר, וכאשר באו לספר את הבשורה לרבינו, שמח שמחה גדולה, ומו"ח ז"ל (הרה"ק מפשעווארסק) הפליג לספר מענין גודל השמחה שראה אז על רבינו בשמעו את הבשורה שנכשל בחירתו של הרב ההוא.

(י"ג אורות)

סיבת חוליו שממנה לא קם עוד

מסופר, שבשנתו האחרונה השתתף רבינו הק' באיזה שמחת חתונה, היו שם גם כמה מעסקני הציונות ושרו את השיר "התקוה", רוחו הק' של רבינו הק' נסערה למשמע השיר על ידי הציונים המושחתים ובער בו חרונו, ומרוב רוגזו קיבל שטפון דם ברגלו וחלה ונפל למשכב ומחולי זה לא קם עוד, עד שמסר נפשו ליוצרו.

(קונטרס כ"ב חשון, דף פ"ט)

כמה נצטער אותו צדיק

סיפר הרה"ג ר' יוסף שטייכל (בעלזער), שפעם אחד שר איזה איש בליעל את הניגון הציוני המשוקץ "התקוה", וכאשר שמע זאת הרב מבעלז נצטער מאד מזה ונענה בהראותו על זקנו הלבן בזה"ל: "די בארד האט ווייס געמאכט דער יונגאטש!" (שע"י הנערים הללו הולבן זקנו).

(שיח זקנים)

הלוחם הגדול המפורסם

עוד סיפר ר' יוסף, ששמע כאשר היה בטארניאפאל, שכאשר נסתלק המהרי"ד מבעלז פרסמו מכתבי עת של הגוים שכעת נסתלק מן העולם, הלוחם הגדול שכנגד הציונים.

(שם)

בריונים בלבוש חסידים

מרן המהרי"ד אמר, שהבריונים שבתקופת חורבן הבית היו מלובשים בחסידיש'ע מלבושים, כמו הפרושים, (מיט שיק מיט זאקן מיט גארטלען) אבל כיון שיצאו למלחמה נגד הרומיים, נגד הדעת תורה של חז"ל, נקראים בשם בריונים, שבעוונם ובאשמתם הביאו לחורבן הבית וגלות ישראל.

(בצילא דמהימנותא)

נגד שלוחי השטן

פעם הגיעו אל מהרי"ד מבעלזא כמה מעסקני הציונים שהיו מקורבים למלכות, ועמדו אצלו שעה ארוכה וניסו בכל מיני דברי השפעה לקרבו אל דעתם המסולפת. בסיימם את פטפוטי הסרק שלהם הפטיר מהרי"ד לעברם, רואה אני כי השטן הוא היצה"ר אינו כסיל כלל, הנה מתאמץ הוא בכל כוחו להכנס בלבי, באמרו למה לי להתייגע עד שאכנס בלבם של אלפי חסידים, מוטב שאתאמץ ואכנס אל לבו של רבי אחד וממילא כל אלפי חסידיו נמצאים ברשותי... הדברים יצאו מפי רבינו ופניהם חפו. כה היה רבינו הק' דוחה אותם בכל עת בשתי ידי.

(האמונה, תשל"ח)

מעכבי הגאולה

ידוע שהרה"ק מרן רבינו משינאווא זצ"ל הבטיח כי בשנת תרס"ו יבוא משיח צדקנו, וכשהגיעו הדברים אל הרה"ק ר' ישכר דוב מבעלזא ז"ל, אמר: "אכן הי' הקץ של ביאת משיח צדקנו קבוע לשנת תרס"ו, אלא שגרם חטא התפשטות הציונות בישראל, ונדחה הדבר". וכאשר אנחה מרה נעקרת מלבו הטהור, באומרו: "מי יודע לכמה זמן נדחה הדבר"!

(בשפה העברית, דף כ"ג)

יסעו המה ואנחנו נשאר

מרן שאל את רבי חיים נטע כ"ץ איך הציונים מושכים אנשים, ענה בזה שנוסעים לפאלעסטינא, אמר מרן ז"ל יסעו כבר, כמו מעשה עם הרענדארקער (אשת בן כפר) עם החיידע מאקעם (ליסטים), שפעם שמע איש כפר מרב העיר שמשיח יבא ויסעו לארץ ישראל, בא לבית וסיפר זאת לאשתו, שאלו אותו מה יהי' עם הבהמות והתרנגולים, ענה שהם ישארו כאן, אמרה שאינה מסכמת, חזר להרב וסיפר לו, הסביר לו הרב שאז יגדל הכל על האילנות ולא יצטרכו לכל זה, חזר לכפר וסיפר לה שהרב צודק בזה, טענה א"כ הלא לכל אחד יהי' להם הכל ולא ירויחו כלום, חזר להרב ושאלו, ענה לו שהרי גם כאן איננו בטוחים בכל מה שיש לנו שמא יבואו ליסטים, אבל שם לא ימצאו עוד ליסטים, חזר לאשתו ואמר לה,

כעלזא בתה אלתה

אמרה שמישיח יקח הליסטים לארץ ישראל, ואנחנו נשאר פה, והמשיח מרן "זאלען זיי שוין פארען און אונז וועלן ווארטן ביז משיח וועט אונז אויס לייזען".

(בחצרות קדשיר)

סכנה גדולה לדור תחת ממשלתם

פעם אמר רבינו הק' מבעלז זי"ע על הציונים: זיי וועלען נישט האבן א מדינה, זיי קענען נישט האבען א מדינה... אח"כ חשב כמה מינוטען ואמר, טאמער ח"ו מעשה שטן יצליח, און זיי וועלען יא האבען א מדינה, וועלען אלע עהרליכע יודען דארפען ארויספארען פון דארט. מו"ה ר' אשר צוויבעל הי' באותו מעמד.

(מפי הרה"ג ר' דוד סמיט זצ"ל)

ובאתי בזה בתורת עדות, עדות נאמנה עד מפי עד נאמן, ה"ה הגביר הה"ג כש"ת ר' איציקל תאומים אבן יקרה מעיר פרעמיסלא, נכד החוות דעת זצ"ל, וסיפר לי שהוא עם עוד שני רבנים גדולים, שם האחד הרב הגאון וכו' מו"ה אברהם יעקב האראוויטץ זצ"ל, אב"ד דק"ק פראבאזשנא בגאליציא, ושם השני שכחתי לדאבוני, והיו לאגודת שלוחים לבקר את כ"ק אדמו"ר מבעלזא הנ"ל, שיחווה להם דעתו הקדושה אודות הרעש הגדול שהרעישו בצלצלי תרועות גדולות הציונים בהופעת ה"באלפור דעקלאראציע" וענה להם בלשון קדשו בזה"ל מלה במלה:

מילא אויף די צוויי רבנים איז מיר קיין פלא, אבער אויף אייך, איהר זייט דאך א וועלטיס מענטש א בעל עסק איז מיר באמת א פלא איהר זאלט גלייבן אזעלכע הבלים.

נאר עס קען חלילה זיין אז קודם ביאת המשיח זאל מעשה שטן מצליח זיין און די רשעים וועלן קריגן א ממשלה אין ארץ ישראל, "איז א חוב אויף יעדן יוד וואס ער מוז אוועקפארען פון זיין היים, זאל ער פארן קיין אמעריקע אדער ערגעץ אנדערש, נאר נישט קיין ארץ ישראל", אונטער די ממשלה פון די רשעים, "ווייל זייער ממשלה איז א גרויסע סכנה יעדען יוד בגוף ובנפש", עכל"ק. (מתוך מכתב מזקן א' - ילקוט מאמרים אום אני חומה, קונטרס וי, ה' תשא, י"ג אד"ר תשי"ז, דף מ"ה)

עוד סיפר זקננו (הגה"צ מוואדיסלאוו) כי פעם עלה בדעת חסידי זקנו מטשענסטחוב ליסד בא"י ישוב על שם רבם ולקרוא את שמו "עיר שלום". זקנו נכנס אל הקודש פנימה ושאל לעצת הרה"ק מהרי"ד מבעלזא (זקינינו המספר הי' נוכח בשעת מעשה) כשמוע הרב את שאלתו, אמר שהוא מתנגד קריאת שם זה כי תיבת שלום היא שמו של הקב"ה ואי אפשר להיזהר מלהזכיר את העיר בשמה במקום שאסור להזכיר את שם הקודש, במעמד זה עמד גם בנו של הרב שנקרא בשם שלום, הראה עליו האדמו"ר ואמר, הוא הלא נולד ביומא דהילולא של זקיני, וכונתו הי' דלולא זאת גם הוא לא הי' קורא את שם בנו שלום מטעם הנ"ל.

אח"כ אמר לעצם השאלה של לעשות ישוב שם, "הנה מה שגלינו מארצינו הוא בעוון שלא יכולנו לשמור מצוות התלויות בארץ כדבעי, ואם אז לא יכלנו, היכול נוכל לה עתה, אתמהה", ובזה פטרו לשלום.

(אלה תולדות, בריש ספר "ירבה תורה")

טוב מאוד שאתה גר בקראקא

ולא בין הפושעים בא"י

סיפר רבי משה מרדכי מלעלוב כשהי' אצל הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע בהאלאשיץ. כששאל אותו "ווער זענט איר?", ובנו ענהו זהו בנו של האדמו"ר רבי שמעון מארץ ישראל. והיכן גר רבי שמעון עתה, שואל שוב המהרי"ד, ובנו עונה בקראקא.

טוב מאוד, קרא המהרי"ד, קראקא היא עיר של יראים ושלמים, טוב מאוד שעבר אליה, ולא גר עוד בין החלוצים הפושעים בארץ ישראל. (מתולדותיו)

חיטוטי שכבי

אחת מן הדברים שנאמרו ע"י מרן המהרי"ד, במלחמתו והתנגדותו לטומאת הציונות ורעיון הקמת מדינתם שכולה כפירה נוראה, שארץ ישראל הלא מלאה באלפי קברים, והקמת מדינתם וודאי יביא לחיטוטי שכבי נוראים, ובזיון עצמות מתי ישראל, וחכם עדיף מנביא.

(מושיען של ישראל)

"הלא נודע שהרב דשיניאווא ובעלז נ"י נתנו בקולם על הרעיון הזה"

מתוך קונטרס 'תל תלפיות' מאת הגאון רבי ישעי' זילבערשטיין אב"ד וואיטצען

הרצנים המחזיקים בנעוץ הס"ע עמדו נכחוק. כת חסידים אשר הם חלילים לעת כולת נוספר וגם צורין. נוסל"כים נפסם ענגד לכפוף קומח סרעיון ומחמיכו הלא נודע שהרב דשיניאווא ובעלז כ"י כהנו בקולם על הרעיון הזה לכבוד גחלחו ערם יהיה לאש אוכלת. איזה רצנים צרוקים אשר התילצו צסורם צין הכת הכוכב, נסאלו גלמוד. כונודים ונדחים חוץ לסרגוד.

מחזיקי הדת - בימים ההם

בשנת תרפ"ד נתפרסם "קול קורא" בכ"ע "מחזיקי הדת" נגד המזרחי והציונים, עליו חתומים יותר ממאה אדמורי"ם וגאונים וצדיקים מכל רחבי אונגארין. כהנה וכהנה היו פרסומים והכרזות רבות על דפי כת"ע מחזיקי הדת מדי פעם בפעם, בגנותה של הציונות וגרורותיה אנשי המזרחי.

ב"גילוי דעת" שעליו חתומים "שלומי אמוני ישראל ממדינת רוסיא" נאמר בין הדברים: אחינו שלומי אמוני ישראל חזקו ונתחזקה בעד עמנו ותורתנו לעמוד בפרץ, לא בחיל ולא בכח גם לא בטענות ובווכוחים עם הציונים והמזרחים יחד, שאין אנו רשאים להתווכח עמם כלל, כי אם בעמידתנו בדעה חזקה שלא ליתן את הרעיון הציוני המזרחי המשחית לבוא אל בתינו.

הציונות בעצמה מיוסדת על ההכחשה בהשגחת ה' יתברך, בעיקרי שכר ועונש ובביאת הגואל, והלאומיות הדוברת בה אינה אלא התמלאות מחרבנה של הדת הקדושה ובאמונה בה' ובנביאיו ובחכמי התורה שבע"פ הקדושים, - ולפיכך גם אילו יצוייר שתתנהג על ידי יראים ותיקים בכוונה טובה - אי אפשר לה שלא תהרוס את האמונה והדת.

(קונטרס כב"ח, דף ק"ח-ק"ט)

התאמתם אצלם

בדרך אבותיו הקדושים

מסורת בית בעלזא

אביו הגה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע

נלב"ע כ"ג שבט תרנ"ד

תרנ"ד להיות במחיצתו של רבי יהושע זצ"ל מבעלזא, הצטרף אף איש זה עמם, וראו זאת בעליל איך כל תלמידי הישיבה זכו לקרבה גדולה, ואילו בעל לשה"ק נדחה מפניו בשתי ידים, והכירו בבירור שזה הי' מחמת סיבה זו שבחר האיש בלשון הקודש.

(משכנות הרועים)

בגלות שרינן

ב"ה בעלזא. רב שלום וכט"ס לכבוד ה"ה הי' החסיד המופלא כש"ת מוה"ר ברוך נ"י. מכתבו ראיתי, ואשר שמע משמי בענין קניות שדות ובתים, כן אמרתי שלא לקנות שום בית או שדה משום אדם אשר מוכר נחלתו בכדי לנסוע למדינה אחרת כי אין דעת הממשלה נוחה בזה, ואנחנו צריכים לדרוש ולהתפלל על שלום הממשלה יר"ה, כי בשלום הממשלה שלום גם לנו יהי', כמאמר הכתוב (ירמ"י כ"ט ז) ודרשו את שלום העיר וגו', ולפי דעתי לא יצמח להם טובה מזה.

דברי הכותב לטובתו

הק' יהושע מבעלזא

(קול מחזיקי הדת, יום ה', י"ט כסלו תרנ"ג)

חיבורים טמאים

ודבר נורא מקובל מהרב הקדוש רבי יהושע מבעלזא זצ"ל, שפעם אחת התאכסן בבית אחד, וכשיצא משם ראה שם החיבור הטמא ה"ביאור" מרמ"ד (מראשי המשכילים), נרתע, ופתח ואמר:

תשכרו איזה פושע שיהיה לכם עם מי ללחום

סיפר הרה"ג מפראביזשנא ז"ל בעמח"ס שו"ת צור יעקב מגדולי חסידי בעלזא, שבעצמו שמע מפי קדשו של הגה"ק מוהר"י מבעלזא זי"ע שבא לפניו יהודי מגלילות בעלזא ובשורה משמחת מפיו שבמקומו אין בנמצא כלל מחלל שבת, ופושע ישראל אין גם אחד, כי כולם מתנהגים בדרך התורה והיראה, ענה הרה"ק לעומתו, איני יודע אם תוכלו לעשות את עצתי אשר אתן לפניכם, אבל מאד היה מוכרח הדבר, דהיינו שתשכרו איזה פושע מ'טשערנאפוט'יק' שבמחוזות לבוא לדור במקומכם שיהיה לכם עם מי ללחום, כדי שלא תשתכח תורת המלחמה נגד פושעים וכופרים המוכרחת ביותר. (ילמ"ד)

צדיקי זמנינו צווחו ככרוכיא

בדברי שמחה לחתנו הגה"ק רבי שמחה ישכר דוב האלבערשטאם מציעשענוב (מכתב ה') מוכיח ומגנה את מחזיקי הקאלאניעס הישובים בארה"ק, ושכבר לפני עשרים שנה כאשר התחיל הדבר (ע"י חובבי ציון) "וגאוני אמת וצדיקי זמנינו צווחו ככרוכיא אאמו"ר ז"ל, חותני הרה"צ ז"ל ועוד".

בעל לשה"ק נדחה מפניו בשתי ידים

העיד הגאון רבי צבי קינסטליכער זצ"ל כי בעת שלמד בבחרותו בישיבת פרעשבורג, התגורר עמהם שם בישיבה איש חשוב שלא דיבר אלא בלשה"ק, וכאשר נסעו הבחורים לווינא בשנת

"כל המחשבות קדושות, שהי' לי בבית זה, זאלן נישט גערעכנט ווערן". ע"כ.

(תורת אמת)

שיתקיימו הדורות העתידיים בדרך התורה, אי אפשר רק אם עומדים במחלוקת עם הכופרים

וכזה מובא ג"כ בשם הגה"ק מהר"י מבעלזא שבעת שבאו אצלו מראשי המשכילים בהצעה שיתפשרו ויעשו שלום וכל אחד ואחד ילך עפ"י דרכו, והשיב להם שכבר קדם עשו הצעה זו ליעקב באומרו (בראשית לג, יב) נסעה ונלכה ואלכה לנגדך, ופרש"י בשוה לך, דהיינו שנהיה בשלום ובשלוה כל אחד עפ"י דרכו, וע"ז השיב לו יעקב אבינו ע"ה, אם אלך בדרך זה אזי אף אם אשאר עוד בדרך היהדות, אבל אדוני יודע כי הילדים רכים וגו' ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן, שלילדי זה יזיק מאד אם יראו שאני עמך בשלום ובאחוה והנני הולך ביחד עמך, ועי"ז ח"ו יתקלקלו בראותם שאני בשלום עמך, ומי יודע מה יולד יום. ועד"ז פירש מה שאומרים (בזמירות ליום שב"ק) שהשלום שלו ישים עלינו ברכה ושלום מימין ומשמאל על ישראל שלום, ששלום הוא דבר טוב מאד לישראל, הרחמן הוא יברך את עמו בשלום, אבל איזה שלום אנו רוצים, ויזכנו לראות בנים ובני בנים, עוסקים בתורה ומצות על ישראל שלום, שיתקיימו הדורות העתידיים בדרך התורה, וזה אי אפשר רק אם עומדים במחלוקת עם הכופרים, שאם מתחברים עמהם אף אם האבות מחזיקים בדרך התורה, אבל בניהם אחריהם מתקלקלים מאד ונוטים מדרך התורה האמיתית כמו שנראה בחוש, עכדה"ק.

(ילמ"ד)

עד כמה חרדו בדורות הקודמים מלעסוק עם רשעים

הגה"צ אב"ד קראסנא ז"ל בהקדמת ספרו "כונת הלב" מביא מעשה שהיה לאביו עם הגה"ק ר' יהושע רוקח ז"ל מבעלזא, ומזה נלמד עד כמה חרדו בדורות הקודמים מלעסוק עם רשעים, ומעשה שהיה כך היה: אביו של הרב דקראסנא הנ"ל דרש פעם אחת בעירו קראסנא לגדור פירצה

מסויימת בעיר הזאת, והיה אז שמה בביהכ"נ איש אחד סוחר ועשיר גדול מארץ אמעריקא, וכשמעו את דברי התוכחה והמוסר נתרשש מאד, וכשירד הרב הדורש מלפני ארון הקודש אחר הדרשה נגש אליו איש הנ"ל ונשק את כנף בגדו, אך הרב לא ידע את האיש ואת שיחו. אחר כך בא האיש לפני הרב וסיפר לו את כל נגעיו לבבו שהוא רוצה לעשות תשובה. ענהו הרב כי הוא לא יוכל לסדר לו תיקוני תשובה, אך אם ירצה יסע עבורו לרבו לבעלז ויתן לו פתקא ופ"נ עבורו. האיש שילם להרב את הוצאות הנסיעה ונסע לבעלז ואת האיש לא לקח עמו על כי הבין בחכמתו שהרה"ק אין לו חפץ לראות איש מזוהם כזה. ביום חמישי בשבת בא לבית הרבי ונתן לפניו פתקאות הרבה מאנשים שונים והרבי קרא אותם וברך כ"א כברכתו, וכאשר נתן לו פתקא מהאיש הנ"ל בלי שיספר מאומה מי הוא זה האיש ומה מעשהו, תיכף כשהביט הרבי בפתקא לקח הפתקא עם המעות פ"נ והחזירו להרב ואמר לו בזה"ל: "דא האט איר דאס קוויטל מיט'ן פדיון, איך האב קיין כח". במוצ"ש נסה שוב שנית ונתן הפתקא עם הפ"נ להרבי, אך הרבי החזיר לו ואמר לו כנ"ל. טרם נסיעתו לקח שוב פעם ג' את הפתקא ונתנו ליד הרבי, והרבי השליך את גופו הקדוש אל אחורי הכסא שישב עליו ואמר לו: איך האב דאך אייך געזאגט איך האב קיין כח, והחזיר לו הפתקא עם המעות. ענהו הרב: רבי אני הנני שליח ואני צריך לקיים שליחותי ומה אענה שולחי דבר ואולי יחשדוני שלא הייתי כלל בחצרות קדשו, וע"ז קרא הרבי למשמשו ואמר לו: "פנחס נעם דעם קוויטל מיט'ן פדיון לייג עס מיר אוועק צו יענע צייט" וכו'.

על הרבנים המשנים

"שמשה שאל מה יעשו ישראל בעת שלא יהיו להם רועים. משיבה רוח הקודש: "צאי לך בעקבי הצאן" - התבונני בדרכי אבותיך הראשונים, ותזכי: "ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים". ולכאורה הלא דרך האבות הראשונים היא דרך התורה, וא"כ הול"ל לכי בדרכי התורה. אך כאשר

אנו רואים היום בעוה"ר הרבנים שמתירים את הכל, ומקילים בלימודים ובלשונות ומלבושים, ומקצתם אומרים שלילד קטן אינו מזיק וכשיגדל ישגיחו עליו שילך בדרך התורה, ובאמת עינינו הרואות שאותם שאמרו כן לפני י' או ט"ו שנה, כבר פקרו בניהם לגמרי ומתנהגים כגוים גמורים רח"ל. והאמת היא, שמי שרוצה לרעות במרעה התורה, צריך תחילה לחפש הדרך אין לבוא להמרעה הטוב, והעצה לזה היא: צאי לך בעקבי הצאן - בדרכי אבותיך הראשונים, שהיא הדרך להמרעה הטוב, ואז תזכי: ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים, לא כאותם השואלים על כל דבר: באיזה מקום כתוב כך? אלא צריך לשמור עקבי הצאן ודרכי האבות איך לבוא אל התורה".

(מהר"י מסעי)

הכי גם בתפילין או ציצית תסמכו רק על בטחון?

אזכיר הדברים הקדושים אשר יצאו מפה קדוש בלהבת אש, קדוש האלקי מבעלזא (שליט"א) [צוק"ל]. בשבת קודש אחר סעודת הצהרים, על אשר אמרתי אין לנו להשען כי אם על אבינו שבשמים, השיב הרה"ג הצדיק הנ"ל וכי גם על מצות תפילין או על מצות ציצית נוכל ג"כ לומר כן, הלא עלינו לעשות כל ההתפעלות, ובזה לשום בטחוננו בד', כן עליכם לעמוד במלחמה וללחום מלחמת ה', אלה הדברים אשר יצאו מפה קדוש בשבת קודש. כן אתם אהוביי חזקו ואמצו למען האמת והצדק, אלה ברכב ואלה בסוסים, ואתם בשם ה' אלקינו תזכורו.

(מתוך מכתב הגה"צ ר' ישעי' הכהן רובין זצ"ל אבד"ק

מיהאליפאלווא, נדפס במלחמת מצוה - סיגעט תרמ"ט - דף י"ח)

מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי

ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי. הגה"ק מרן ר' יהושע מבעלזא זי"ע הי' פעם בלעמבערג וכל בני העיר כבדוהו בכבוד גדול כולם השכימו לפתחו. בתוך הבאים היו גם הרבה מן המשכילים, גם אלו רצו לקרב עצמם אליו. פנה אליהם ואמר להם, פליאה נשגבה על יעקב אבינו ע"ה אשר לבן דיבר עמו באהבה וחביבה, למה נחבאת לברוח וכו' ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה

ובשירים בתוף ובכנור, וזה נראה כדברים של חיבה, ויעקב אבינו ע"ה השיב לו ברוגזה מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי, אולם הכיר את לבן הדק היטב זה כ' שנה ומעולם בא אליו במרמה ופתאום נהפך מאויב לאוהב, הלא דבר הוא מה זה ועל מה זה, ושפט ודאי ראה לבן שיעקב אינו אותו יעקב שהי' מקדמת דנא, ולאט לאט נפל ממדרגה למדרגה עד שקרובים דרכיו לדרכי לבן הארמי, ולכן צעק יעקב אבינו מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי ואתה רוצה לקרב עצמך אלי, סימן לדבר שח"ו עויתי פשעתי חטאתי, כי לולי זאת מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי, ודפח"ח וש"י.

(ליקוטי צבי להרה"ח ר' צבי הירש הכהן זצ"ל, פר' ויצא)

אוכיחך ואערכה לעיניך, בחרב וחנית

מסופר כי בשנת תרמ"א נערכה אסיפה גדולה מכל הערים שבגאליציה, בעיר לבוב (לעמבערג), באסיפה זו השתתפו רבנים חשובים מכל הערים, ביניהם היה גם הרב דמתא, וכן עמו שנים מראשי הקהל, וכן רב גדול וצדיק מפורסם עם אנשי שלומו. ונשיא האסיפה היה הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל אב"ד קראקא, וניהל את האסיפה הרב הצדיק והקדוש מרן מוהר"ר אב"ד בעלזא צוקללה"ה זי"ע.

באותה הזדמנות בא אחד הפרנסים ואמר להרב הגאון הקדוש מבעלזא: "הנה אסיפה זו נערכת כדי לטכס עצה כדי לפעול נגד הרשעים והפושעים, ואני אינני מבין מה כל הרעש הזה, מדוע מרעישים עתה נגד הרשעים יותר מאשר בכל השנים קדמוניות. והלא מופקרים היו גם בחיי אביכם, וגם הוא לא כינס אסיפה כדי לארגן התקפה נגד הרשעים הללו?"

השיב לו הגאון הקדוש במתק שפתיו, והבהיר את הענין: "אמנם הצדק אתך, - הסביר לו - גם בימי אבי, וכן גם בתקופות קודמות היו רשעים גדולים, ברם אין תקופתנו דומה לאותן התקופות, כי עתה שינו הרשעים הללו את תכסיסיהם, אין הם מסתפקים בזה שהם עצמם רשעים, כי אם מנסים הם למשוך גם אותנו אחריהם, כי הם טוענים שדרכם היא הצודקת. וזה שאמר דוד

המלך ע"ה "אלה עשית והחרשתי", באם הרשע עושה לעצמו עבודה זרה, אפשר עדיין להחריש כיון שעדיין הוא מניח אותי לנפשי, ואינו מפריע לי בעבודת השי"ת, אך "דמית היות אהיה כמוך", כאשר אתה מדמה בלבך כי אני גם כן אהיה כמוך ואלך בדרכך, אז "אוכיחך ואערכה לעיניך" (תהלים נ' כ"א), בכל לבי אערוך נגדך למלחמה, ואצא בחרב וחנית ללחום נגד שיטתך.

ולכן - סיים הרב הקדוש מבעלז - חובה עלינו בזמנינו לכנס אסיפות ולטכס עצות כדי להוציא את החנית מידם, ולפעול פעולות נגדם, באותם השיטות שבהן הם נוקטים, כדי להציל את שארית הפליטה של בני ישראל השומרים על גחלת התורה"ק כנתינתה מסיני", עכ"ל ושפתים ישק משיב דברים דברים נכוחים, זי"ע.

(היכל ישראל להרה"ג ר' ישראל פראנקפורטער זצ"ל, פר' בא)

בשנת תרמ"ב קראו הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע עם הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל אבד"ק קראקא אסיפת הרבנים לעיר לעמבערג למען חיזוק הדת בגאליציע, במכתב ששלח הרה"ק מבעלזא לאבד"ק קראקא אודות זה הוא כותב לו בין השאר "המפורסמים הם אתנו" והכונה להאדמורי"ם הצדיקים. כונת האסיפה היתה לעשות "טיילונג" בגאליציען, אבל הדבר לא יצא לפועל.

(בשם הגה"צ מוואידיסלאוו זצ"ל)

מחלה מדבקת

ויש לצרף לזה עוד עובדא של הצדיק הרה"ק מרן ר' יהושע מבעלזא זצ"ל, שפעם בנסיעתו בדרך נזדמן לו משכיל אחד שרצה להתווכח עמו והצדיק היסב פניו ממנו ומיאן בכך, ונתן טעם בהסבירו כי הרמ"ח איברים של האדם מכוונות כנגד רמ"ח מצוות עשה שבתורה, שכל אבר ואבר יש לו קשר עם המצוות, ומצות אמונת השי"ת היא כנגד הריאה של אדם, והרי מחלת הריאות היא מחלה מדבקת לפיכך סרבתי להכנס עמו בדין ודברים, ע"כ המעשה. והמשכיל יבין עד היכן הדברים מגיעים התבונן

אחי במעשה הזה ושים לבך לרמיזא דחכמתא אשר הוא מעשה הגדולים, ובפרט בארצנו הקדושה בזמן הזה שצריך להתרחק מאנשים הכופרים הצבועים, עד שירחם ה' ונזכה כולנו לאמונה שלימה כמו שהבטיח לנו רחמנא לדעת כי אני ה', וישלח לנו משיח צדקנו בקרוב בימינו אכ"ר.

(דברי אליהו להגה"ח ר' אליהו בלייער זצ"ל, ח"א פר' בא)

יראי ד' אינם יכולים להסתכל בפניו

ועד"ז שמעתי בשם האדמו"ר האמצעי מבעלזא זצ"ל הגה"ק מהר"י זי"ע, שפי' מאמר המדרש שה"ש, שובי שובי ונחזה הה"ד ואתה תחזה מכל העם וכו'. הכוונה דלכאורה מהו הלשון ואתה תחזה, הוה לי' למימר ואתה תבחר. אמנם הדרך הוא כשהאדם אינו הולך בדרך ישרה ח"ו אז יראי ד' אינם יכולים להסתכל בפניו, כי הוא נמאס בעיניהם ואינם רוצים לראות בו, ולהיפוך ההולך בדרך הטובה והישרה, אז קלי הדעת ועוזבי תורה אינם יכולים להסתכל בו, כי הוא נמאס בעיניהם. ע"כ אמר יתרו למשה רבינו ע"ה שיקח ראשים של העם אותן שהוא יכול להסתכל בהם ואוהב לראותם, והיינו ואתה תחזה לשון ראיא. ועל אותה הכוונה אמר בשה"ש דאוה"ע טוענין לישראל למה אתם מתנהגין במנהגים כאלה שע"ז אין אנו יכולין להסתכל בפניכם ואתם נמאסים בעינינו, שובי שובי ונחזה בך, התנהגו כמותינו כדי שנוכל להסתכל בכם בעין טובה...

(הגה"צ בעל ויחי יוסף מפאפא זצ"ל במכתבו לעורכי

חומתנו, ט"ו אד"א תשי"ד)

לא כאותן רשעים מחציפים פניהם ומבטלים דברי חז"ל בפרהסיא ומבטלים את גופם במלבושים כדי תאותם, והם אומרים שקשה להם לסבול עול היהדות על ראשם.

(מהר"י פ' לך לך)

כשאדם מתחיל ללמוד לשונות הנכרים מתרחק ח"ו מעשיות מצוותיו יתברך.

(מהר"י פ' כי תשא)

זקנו הגה"ק רבי שר שלום מבעלזא זי"ע

נלב"ע כ"ז אלול תרט"ו

נסיון העקידה

הרה"ק רבי שר שלום מבעלזא זצ"ל אמר שקודם ביאת המשיח יהי קשה מאוד וגדול, הנסיון לחנך הדורות על דרך ישראל סבא כמו עקידת יצחק ממש.

(הדור האחרון)

גלות הקשה מכל הגליות

ורגיל הי' על לשונו דברי מהר"ש מבעלזא זצ"ל על המסורה ג"פ "פדות" ותוכן מסקנתו עפ"י ד: שהגלות בין אלו שקוראים עצמם ישראל (במדינת הציונים) הוא גלות הקשה מכל הגליות.

(הדרת יוסף מפאפא, פרק ז')

ערליכע יודן איז דא ווייניג

פעם נסע הרה"ק רבי דוד מדינוב זי"ע אל הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע, והרב מבעלזא כיבד אותו מאוד, וצוה להרבנית להכין סעודה לכבודו, כי בנו של הרב מדינוב נמצא כאן, ער איז א גרויסער ערליכער יוד, ענתה הרבנית הלא הוא רבי, ענה הרב מבעלזא, רעבעס איז דא אסאך, אבער ערליכע יודן איז דא ווייניג.

(אוצר ישראל)

רבי מצד הטומאה

פעם אחת אמר הרה"ק השר שלום מבעלזא זצ"ל להרבנית, כי לא ידע להשית עצות בנפשו, כי היום, עש"ק לפנות ערב, יבא אצלי רבי מפורסם והולך בבגדים לבנים ובא אצלי עם החסידים

שלו, והוא ר"ל מס"א והרבה קליפות יבואו עמו, והאיך אוכל ליתן לו אפי' שלום? אמרה להה"ק, הלא לא תוכל לביישו, אחר שאילת שלום תלך פעם שנית להמקוה לטבול אמר לה טוב טוב, כן אעשה, אבל האיך אוכל לישיב עמו אצל שולחן אחד? אמרה לו, אולי תוכל להכניעו ולעשות לו טובה, אמר לה, הוא דבר שאי אפשר, אמרה לו אעפ"י כ לא תוכל לביישו, תוכל לישיב עמו ביחד ולא לעשות עמו שום קרבות שבעולם, וכן עשה וישב עמו ביחד בכל יום הש"ק ולא הביט בפניו, אח"כ אמר להרבנית כי ב"ה הצילו ד' מכת דילי ולא עשה עמו שום התחברות. (פאר וכבוד)

הם אינם מכונים כלל בשם ישראל

הנה ידוע שהצדיק מגין על בני דורו המקורבים אליו וכו' רק שמחוייב הצדיק להוכיח להם תמיד ולהורות להם דרכי התשובה וכו', וזה נקרא השבת אבידה וכו', אבל לא כן הרשעים והאפיקורסים שאינם הולכים בדת ישראל, לאלה אין להם שום חלק ונחלה בבית ה' וכו', ובודאי אין הצדיק מצווה עליהם בהשבת אבידה הנ"ל וכו', זולת אותן הכופרים המרוחקים בזרוע כנ"ל, הם אינם מכונים כלל בשם ישראל ואינם נקראים אחיך.

(שפתי צדיקים בשם הגה"ק מהר"ש מבעלזא)

כח הפועל בנפעל

הנה שמעתי מאדמו"ר זצ"ל רשכב"ה ש"ב רבי יהושע האב"ד דק"ק בעלז, שסיפר בשם אביו דודי רשכב"ה שר שלום זצ"ל שבזמן שנסע על

על קדושת הספרים

בנו של הרה"ק אדמו"ר רבי ישכר דוב מבעלזא זצ"ל, אמר לפניו איזה חידוש מהמאירי, שאלו תיכף אביו: וואו האסטו דאס גיזעהן (שבנו ראה אותו בהגהות שנדפס בסוף המסכת, שבבעלזא ועוד מקומות לא היו לומדים אותו) ער איז געווען א קל שבקלים.

הלכו החסידים לראות בפנים אפשר לא הביא הגהות הנ"ל המאירי כלשונו, אבל נוכחו לדעת שהביא המאירי כלשונו, עכ"ז הרגיש תיכף הרה"ק שהוא לא ראה אותו בפנים בהמאירי אלא בהגהות הנ"ל.

(תורת אמת)

החתונה של בנו הצדיק ר' משה זצ"ל, עבר דרך עיר, שאמרו שיש שם בית הכנסת ישן שעומד שמונה מאות שנה, והלך לראותה, וראה כשהלך שלא היה באפשר לו להיות לו מחשבות קדושות כ"כ, ותיכף הלך מתוכו. ושאל לאנשים זקנים אם הם יודעים בקבלה מי היו העוסקים בהבנין, ואמרו לו שהיו אפיקורסים.

(אוצר י"ד החיים הקדמה)

המתרחקים מהתורה הם מקרבי הרשעים

הרה"ק מהר"י מבעלזא זצ"ל אמר בשם אביו הרה"ק מהר"ש זצ"ל, שפירש את הפסוק "קרבו רודפי זמה מתורתך רחוקו" שאיך "קרבו רודפי זמה" מפני ש"מתורתך רחוקו", ר"ל שהאלו שמתרחקים מהתורה אלו הם מקרבי הרשעים.

(שו"ת הד"ר, סי' יח)

פינסטער זאהל זיי ווערין אין זייערע אויגען

עוד אמר אז הגה"ק מהר"י בזה"ל: הנה זה ארבעים וכמה שנים אשר יצא החופש (ר"ל הקונסטוציא שנעשה במדינת קיר"ה) ואמר אבי ז"ל (הוא הה"ק ר' שלום מבעלזא ז"ל) שזהו חסרון לעבודת הש"י, כי מתוך אימת המלכות נכנע האדם ומתירא מהש"י. והאדם מוכרח שיהי עליו עול מלכות ועול ציבור ומתוך כך יש לו ג"כ עול מלכות שמים, אבל מי שאין עליו עול מלכות גם אין עליו עול מלכות שמים, והנה יש בפיוט של שחרית יה"כ המתחיל בלשון "מלכותם תכון מלכותך" והוא קשי הבנה, ושאלתי לאבי ז"ל

פירוש ע"ז ושפך דמעות מעיניו ואמר הפירוש הוא שע"י מלכותם מתוקן מלכות שמים, שאם יש עול מלכות יש גם עול מלכות שמים, ואם אין עול מלכות אין עול מלכות שמים ג"כ.

והנה דיא וואהיילע יונגען [אותם הצעירים הפראים] הולכים כעת בחופש ראש ואומרים מיר האבען פאר זיך א פרייע וועלט, וואס פרעגין מיר נאך וועמין [יש לנו עולם חפשי לעצמנו, את מי אנחנו שואלים], ובכן הם מתפקרים בעול מלכות שמים, פינסטער זאהל זיי ווערין אין זייערע אויגען וואס ווילען זיי בייא מיר אין הויז [שיהי' להם חשכה בעיניהם, מה הם מחפשים בבית], הלא הוא בית אבי ז"ל וביתי, מה להם לבוא לתוך ביתי, אך אני מקוה לה' כי לא אניח די פרייהייט בייא מיר [את החפשיות אצלי], ע"כ. ואמרו לי אנשים כי כוונתו היה על איזה אנשים חפשים מעיר בעלז אשר באו לביתו.

(דרך צדיקים להרה"ח ר' אברהם יעלין זצ"ל, פ"ו אות ב')

הקה את שיניו

פעם עבר מרן מהר"י דרך העיירה שטעריץ הסמוכה ללבוב (לעמבערג), ויצאו בני העיר לקראתו ובראשם הרה"צ ר' אברהם אבא שעהנבלום, היה שם באותו מעמד משכיל אחד אשר פנה למרן ושאלו שאלה שרוח מינות נדף ממנה, אמר לו מרן "את אדוני אבי ז"ל שאל כבר אחד שאלה כזאת, ולא הוציא את שנתו", וכאשר בא המשכיל לביתו נפל למשכב, אשר ממנו לא קם עוד.

(בעקבי הצאן אדר תשמ"א)

אין משחקים באש

בתו של האדמו"ר מפאלטישאן שאל אותה מרן המהרי"ד מבעלזא על טיב הלימודים שלומדת אצל הלערערין המיוחדת, ובמיוחד חקר אצלה לדעת אם לומדת ג"כ את שפת העברעאיש (עווריט), כששמע תשובתה שאין שפה זו מכלל הלימודים היה שבע רצון מזה, והוסיף להזהירה על להבא שלא תיגע בזו השפה, אפילו אם ירצו להסיתה, בל תשמע לדברי המסיתים ולא תציית להם אפי' רק לנסות וכדומה, כי זה כמו אש "און מיט פייער שפילט מען זיך נישט".

בענין זה סיפר גם האדמו"ר מפאלטישאן בעצמו, שפעם התנצל לפני דודו מרן מהרי"ד שצאצאיו משתמשים לעתים בשפת המדינה (ראמעניש), ויש לו מזה עגמת נפש גדולה. הרגיע אותו דודו ואמר: "אבי נישט העברעאיש".

(תולדות אלעזר)

רוח הקודש הופיעה בבית מדרשו

"כיון שלקח קופסת הקק"ל שלה נכונה שכבר הי' מלא אפיקורסות ה

וע"כ הפציר בו שילך ג"כ אתו פנימה לאביו הרה"ק ולשאל אותו ע"ז, ומפני גדול הפצרותיו לא הי' יכול להשיב פניו ריקם, והלך אתו, והנ"ל נתן פתקא היות שמציעים לפניו שידוך עם ידידו הנ"ל מפרעמיסלא שהוא ג"כ מאנ"ש של הרה"ק, והשיבו הרה"ק מהיכא תיתי, אז שאלו הנ"ל הלא הרה"ק אמד לידידו הנ"ל שלא ישתדך עמו, והתחיל להתנצל וללמוד זכות על בנו שלא הורע מאומה ע"י לקיחתו הקופסא ולוואי יהי בחורי הקלויז כמוהו, אמנם הרה"ק השיב לו מה אעשה עבורך אני אומר שהשדוך טוב, אבל חבירך כששאל אותי הלא הוכרחתי ג"כ לומר לו האמת שעבורו השידוך איננו ישר, ובן המהרי"ד עמד שם ושמע ג"כ כל זאת, החסיד קיבל ברכת פרידה ונסע לביתו, ואמר לחבירו הנ"ל שהרה"ק חזר בו והסכים ג"כ להשידוך, ושכן המהרי"ד הי' ג"כ אז אצל אביו הרה"ק ושמע שהסכים להשדוך, חבירו כתב אל בן המהרי"ד להודיעו אמיתת הדבר, כשהגיע אליו מכתב החסיד הנ"ל לא ידע לשית עצה, כי לכתוב לו בפירוש שאביו הרה"ק אינו מסכים להשדוך עבור דבר קל כזה הוקשה לו, ובפרט שאין מנהגו להתערב בעניני שדוכים, ע"כ נכנס לאביו הרה"ק והציע לפניו את מבוכתו, והשיבו אביו הרה"ק שיוודע בש"ק אצל החסידים שהגיעו מפרעמיסלא מהות הבחור, בעש"ק ביקש בין החסידים אם יש א' מפרעמיסלא, ולא הי', אמנם לעת ערב בא איש אחד לביתו וביקשו היות שבא עם מסע האחרון ושוב אינו משיג אכסניא ע"כ מבקש אותו שיתארח אצלו, ושאלו מהיכן הוא, והשיבו מפרעמיסלא, שאלו על הבחור בן החסיד הנ"ל מה מהותו והתנהגותו, השיבו תיכף, מאותו פושע ישראל ידבר כת"ה, הלא זה שתי שבועות שרצו לגרשו מהקלויז בבזיון גדול על אשר חילל ש"ק ר"ל, ולולי כבוד אביו היו מפרסמין אותו בכל העיר. בן המהרי"ד נתפלא מאד איך אביו הרה"ק כיוון ברוח קדשו שבש"ק יודע מה לענות על המכתב, ושאלו

בספר בן לאשרי הביא ששמע מבנו של הרה"ק מו"ה ישכר דוב זצוק"ל מבעלזא דבר פלא מאביו, היות שדרך הרה"ק הי' שלא אמר לשום אחד מהשואלים עצת קדשו בעניני שידוכים שום דיעה, אך פעם אחד בא לפניו חסיד א' מפרעמיסלא ונתן פתקא כתוב בה שהציעו לפניו שידוך עבור בתו עם איש אחד מפרעמיסלא ג"כ מאנ"ש של הרה"צ והנם אוהבים זא"ז, וגם הבחור המשובח הוא מושלם בכמה מעלות ובן תורה, אכן שמע שזה זמן מה שלקח לביתו קופסא של הקק"ל הציונית.

אבל כתב להלאה שגם בתו איננה מכל כבודה בת מלך פנימה, ובבחור שהוא רק למדן בלא ידיעות חכמות החיצוניות לא תתרצה, ככה רצה להחליש את הרושם שעשה על הרה"ק דבר הקופסא.

אבל לפלא, כאשר הרה"ק קרא את הפתקא ובא למקום שאלת הקופסא תיכף הפסיק מלקרות, והשיב לו א"כ מה תשאל, הלא עבר בזה על דעת חכמי וצדיקי דורנו שליט"א, ואיך תעשה שידוך כזה. החסיד השואל קיבל ברכת הפרידה, ובבואו לביתו בא אצלו אוהבו אבי הבחור הנ"ל לשמוע חו"ד הרה"ק בדבר השידוך, אבל לדאבונו נתוודע שהרה"ק איננו מסכים להשידוך, ובידעו מנהג הרה"ק שלא לומר דיעה בשידוכים הבין שדברים בגו, ואולי הגיע איזה מלשינות לאזני הרה"ק על בנו, באשר באמת הי' הרבה לדבר עליו, כאשר יבואר להלן, ע"כ נסע תיכף על ש"ק המוקדם לבעלזא אולי יצליח בידו להחליש הקפיידא של הרה"ק על בנו, ובבואו לבעלזא התנצל לפני בן המהרי"ד למה זה שינה הרה"ק אביו אצלי מנהגו התמיד, ומנע את ידידו מלהשתדך עמו, ואם הרע בעיניו אשר לקח קופסת הקק"ל לביתו הי' די לו להיות בשב ואל תעשה, והי' יכול להשיב כאשר משיב לכאור"א שאינו מתערב בעניני שידוכים, והלא בזמן הזה בחור שהולך בדרך היהדות ולומד ג"כ, אם נפסלנו עבור חטא כזה, א"כ לא שבקת חיי לכל ברי'.

הם ידעתי ר"ל מקודם"

אם הוא בעצמו הוא עד רא"י, כי אולי משנאי הוא דאפקו לקלא, והשיבו שישנו בכאן עוד איש אחד מפרעמיסלא שראה הדבר בעצמו, ושלח אחר אותו החסיד ושאלו איך נהי הדבר, וא"ל שזה שתי שבועות שהוצרך לילך בש"ק אל מחוץ לעיר לצורך דבר נחוץ, ומצא אותו בתוך אחוזת מריעים שעישנו ציגארעטען והוא בתוכם ועישן ג"כ וכיון שראה אותו נטמן מפניו, ולהיות שהי עד הנה מיושב ולומדי הקלויז הוכרח לפרסם הדבר כדי שלא יפלו ח"ו בחורים אחרים ברשתו, ונכנס בן המהרי"ד פנימה וסיפר זה לאביו הרה"ק. והשיבו אביו: "תדע שידעתי בודאי שבלתי אפשר ליושב על התורה ועבודה לקחת קופסת החפשיים אשר חכמי וצדיקי דורנו שליט"א אסרום, וכיון שלקח קופסא שלהם ידעתי נכונה שכבר הי מלא אפיקורסות ר"ל מקודם", וביקש בן המהרי"ד להחסיד שהעיד זאת לפניו שיודיע כל זה להאישי אבי הכלה וממילא יבין תשובת מכתבו. השי"ת יציל אותנו מהתחבר לרשעים ויקויים בנו כל הבטחות וברכות הצדיקים, אכ"ר.

(בן לאשרי, ברכה משולשת פ' חיי שרה. מקבילות הלולאות, (סיפורים), דף שמ"ט).

כתבי עת הציונים לועגים על מרן המהרי"ד שאמר שצריך לכוון ב"ולמלשינים" שהשי"ת ימגר את הציונים

(מלעיג על דברי חכמים גדון... בהמצפה
(גליון ניב) מלעיג על דברי אוחסרדי הנהיג מבעלז שלישיא
על עצתו לכוון בולמלשינים שהשי"ת ימגר את הציונים.
דע העורך כי תפלה היא שעמדה לאבותינו ולנו, זו היא
אומנות של אבותינו, אבל חרפות ונידושים, ולזולים וקללות
היא אומנות של היושבות בשער האשמה, ועל גדולי
התורה והדארה זאת היא אומנות של שונאי ישראל
הדועים.

גליון מחזיקי הדת

כתבי עת הציונים כועסים על התנהגות חסידי בעלזא, שזרקו אבנים על המקבצים נדבות לקופתם וקרעו הכתבים, עד שהוכרחו לברוח בפחי נפש

חסידות. בתשעה כאב ישבו ציונים אחדים בחצר
בית הספרות בקראקא, לקבץ נדבות לקופתנו הלאומית.
פתאום כצבצו כמו מהאדמה בחורים שובבים חסידי בעלז
ויזרקו עפר ואבנים עליהם וגם חטפו בחזק יד את העלים
הכתובים בשפת עבר ויקרעום כשצף קצף, והאישי אשר
השליך מטבעות להגופה כנוהו בשם "שקץ". פושע
ישראל. הציונים הפיצום. אך מיד נגישו עיד חסידים
למאות ובראשם הצוף גודע וישראליו אבנים ויעפרו
עליהם ואת אחד מהם פצעו עד כי זכ דמו. והרעש היה
כל כך גדול עד כי נזעקו אנשים רבים מהרחובות
הפרובות ויפרידו בין בעלי הריב ואז נאלצו הציונים
לשוב לביתם.
אחד הציונים.

גליון המצפה

שוב"ק בחצר הקודש בעלזא

את ההשפעה הנוראה שעשתה המעשה הזה על הקיבוץ הגדול שהיו אז על שבת קודש, אי אפשר לתאר. המעשה כבר ידועה ומפורסם בכל גאליציע. ביום ראשון בפרידתו שאל הרב המזרחי הנ"ל את הרב: היתכן, למה עשה לו בזיון כזה? ענה לו הרב שליט"א בשאלה: "למה הגעת בערב שב"ק והכנסת אותי לזה? לו הגעת ביום חמישי הייתי משלח אותך כבר אז (באצייט'נס)".

על שאלתו השני' מדוע הוא ריחק אותו כ"כ בגלל המזרחי, הלא נמצאים אצלם יהודים חרדים, ענהו הרב: "הלא איסור נבילות וטריפות בתורה, הוא אותו הלאו כמו איסור חזיר, אבל מ"מ ממאסים יותר את החזיר, והטעם הוא מפני שיש לו סימן טהרה..."

("דער יוד" ד' קרח תרפ"ב)

"...לשמוע מהרב שליט"א את דעותיו על ענינים העומדים על הפרק, יכולים לשים לב בשב"ק בשולחנו הטהור, בשעת אמירת הדברי תורה, הוא לא נמנע אף שבת אחת מלחרף ולגדף את הציונים בדברים החריפים ביותר.

לאחרונה נסע והגיע לכאן לשבת קודש, רב מהמזרחי בשם מנחם מנדל האגער, מלובש בחלוקא דרבנן כדרכו.

כאשר נתוודע הרב שליט"א שהנ"ל יושב בשולחן, אמר לבניו שלא יכנס לפנים עד שהרע"ש אינו יוצא. בקיצור הלה הוכרח לצאת בחרפה ובבושה.

הרב שליט"א אמר עוד יותר לבנו הצעיר: "הידעת? כשמקרבים רע"ש כזה אינו מועיל תשובה אפילו ביום הכיפורים, אוי! הוא שורף ("קוילעט אפ") ילדי ישראל!".

בכל מוצאי יו"ט הכריזו בבעלז בשם האדמו"ר שלא להתחבר עם הציונים והמזרחי והאגודה.
(מכתב התעוררות דף קי"ח)

אם אמנם אשר כ"ק גיסי שי' ועוד איזה צדיקים מדברים על שלחנם להתרחק מהם, וכו'.
(דברי שמחה לגיסו מציעש'נוב, מכתב ח')

עם רשעים לא אשב

פעם אחת לא רצה ליכנס בליל ש"ק לשלחנו הטהור, מפני שהי' מיסב שם א' מקרוביו שנמנה על רבני מזרחי, (והלה הוצרך לילך משם, ואז נכנס לשולחנו).

(קונטרס מפי דודי, שיחת חולין של ר' משה קליערס מטברי')

טעם קריאת שם מזרחי

עוד אמר אז מרן זצ"ל לאותו רב מזרחי, כשאותו רב שאל למרן, מה החסרון במזרחי הלא הם שומרי תו"מ, שאלו מרן רבינו, למה קוראים את הכת שלהם "מזרחי", ולא ידע להשיב. אמר רבינו, אני אגיד לך את הטעם, כי אמרו חז"ל שהשכינה במערב, והם כנגד השכינה.

(משכנות הרועים)

ואת החזיר כי מפריס פרסה

מרן חשש בעיקר מפני "הדתיים-הלאומיים" שנתפסו לציונות, ואמר שיותר סכנה ליהדות

הוא מה"מזרחי" מאשר מאלו שעקרו מקרבם את הדת בגלוי. - כי אנשי המזרחי דומים לחזיר, כשיהודי חרד רואה חזיר הוא מקיא, מה שאין כן בכל בהמה טמאה אחרת. וזה על שום מה, מפני שחזיר פושט טלפיו ומראה. שיש לו סימנים של בהמה טהורה. וכך הם אנשי המזרחי מראים טלפיהם הכשרים ובשם התורה פועלים נגד התורה, ועל כן יש להיזהר מפניהם ביותר.

(א"ב דף רנ"א)

חובת המלחמה

התנועה המזרחית נתפשטה בלינסק, באמצע המלחמה שאל ר' חיים נטע כ"ץ את מרן אם להלחם נגדם היות שמתירא שלא ימסרו אותו לאנשי הצבא, אמר לו מרן ז"ל והאם הם אינם מתייראים מזה? "דו האסט מורא פאר א פאטש, ווען עס וואלט זיך אין בעלזא א יונגערמאן געלאזט כאפען א פאטש, וואלט אויך די שטאט גיהאט א אנדערען פנים", אחר זמן נתבטלה התנועה משם. (בחצרות קדשיך)

בקונטרס קול גדול (ירושלם) ובס' "צבי חמד" (נוי יורק, תרפ"ו) מובא מכתב שכתב בנו של כ"ק אדמו"ר רשכבה"ג מרן מבעלזא זצ"ל הכ"מ לבחור אחד ששאל את פי אדמו"ר זצ"ל אם יסע לארץ ישראל ואדמו"ר זצ"ל השיב ע"י בנו, בזה"ל: "וידוע דהרב דשם מירושלם ושמו קוק ימ"ש הוא רשע גמור וכבר טמא כמה צעירי עמנו ע"י מצודתו של חלקת לשונו ובספריו הטמאים... וד' יזכנו ויעביר רוח הטומאה מכל נפוצות עמו ונזכה לעלות לציון ברנה, וכשנזכה שיהי' עת רצון מהשי"ת ולא עתה על ידיהם, יותר אין לי עוד לכתוב, דברי ש"ב המצפה להרמת קרן ישראל ותוה"ק. (מקום החותם)".

(בית ועד לחכמים, תמוז תרפ"ז)

לא להתאחד עם פועלי און ולמאוס בדרכיהם ועשיותיהם

בעה"ת

רב ברכות וכט"ס לכבוד אהובי ידידי ה"ה הרב הגאון המפורסם בשער בת רבים מזה בן מזה כש"ת מו"ה אברהם בנימין שליט"א אחדשה"ט, מרוב טרדת ימי הבחינה נתעכבתי להשיב לכפנ"ה. והנה כת"ה בעצמו יודע לטוב לנו להיות שב ואל תעשה בזה כי אי אפשר לנו להתאחד ולהתאגד במדינות אחרות, ומה שטוב לפניהם איננו טוב לפנינו וגם במדינתנו לא כל הגלילות שוות, כידוע לכת"ה.

ולנו אין עצה רק להודיע בכל פעם נגד אחב"י את ארשת לבבנו שלא להתאחד עם פועלי און ולמאוס בדרכיהם ועשיותיהם.

והשי"ת יגמור לנו בכל עת לטובה שנזכה תמיד בהרמת קרן תוה"ק והרמת קרן אחב"י בכלל ובפרט. דברי ידידו דוש"ת ומברכו שיקבל יום החג הבע"ל בכשרות ובשמחה

הק' ישכר דוב מבעלזא

(שו"ת הדר הכרמל, בתולדות המח'; דף כ"ט)

"כל

שנתחדש

סופם לא

פעם דיבר מרן מסאטמאר בענין ההנהגה ואמר בזה"ל: (והיה אז המדובר בענין האגודה) וענה, אויף יראת שמים בין איך נישט קיין מבין אויף חכמה בין איך יא א מבין, פארשטאנען האט ר' ישכר בער (הגה"ק מבעלז זי"ע) און ר' שלו' בער (מליובאוויטש זי"ע) (והם המכריעים בחכמתם ודו"ק). (שבחי מהר"י ט"ב)

החדשות שו בימינו טוב היה

עדותו של המגיד הירושלמי
הרה"צ רבי בן ציון יאדלער זצ"ל
בספרו "בטוב ירושלם" על דעתו
הברורה של רבינו זיע"א

"מיד ביום א' ר"ח אלול
נסעתי משם למארינבאד, כי
שמעתי שהאדמו"ר מבעלז
הגה"צ ר' ישכר בער והאדמו"ר
ממונקאטש הגה"צ ר' חיים
אלעזר זי"ע, שוהים שם ומאד
איוותה נפשי להתראות עמהם.

באתי למארינבאד ומיד
פניתי למקום האכסניא של
האדמו"ר מבעלז, בעז"ה קבלני
בסבר פנים יפות, ושוחחתי
עמו זמן רב, בתוך הדברים
שאלתי אותו לדעתו על
"אגודת ישראל", מדוע הוא
עומד מרחוק ואינו נותן ידו
להתאחד בה? ואמר לי בזה"ל:
"מתירא אני מאד מן החדשות,
וכל החדשות שנתחדשו בימינו
סופם לא טוב היה"...

לאחר פטירתו ביום כ"ב
מרחשון תרפ"ז, כשהגיעה
הידיעה לירושלם הספדתיו
הספד גדול וספרתי לפני הקהל
את דבריו שאמר לי, מדוע לא
הצטרף ל"אגודת ישראל" וכן
למדתי מוסר השכל מיראתו
מן החדשות."

(הגה"צ רבי בן ציון יאדלער זצ"ל,
בספרו "בטוב ירושלם")

| ח כ מ ע ד י ף מ נ ב י א |

על אגודת ישראל

את היהדות וכו', וע"כ אם ישמעו לקול הורים ומורים, אז יהי להם הכח לבטל הגזירות. (עלה שמואל, פרקי אבות)

אני מוחל את לימודך שם

גם חי אתנו רב חשוב וגדול אשר הי' יושב בבעלזא כמה שנים רצופים ופעם אחת באו אנשי האגודה מלעמבערג שרצו להשפיע על האדמו"ר זצ"ל שיתן להם איזה מכתב, וישבו בבעלזא כמה ימים ובעת שנכנסו לבית האדמו"ר זצ"ל לדבר על לבו שיתן להם המכתב, זה היה בחדר מוסגר והקולות של האדמו"ר זצ"ל נשמעו למרחוק, כ"כ צעק עליהם איך שעושים - חורבן באברכים היראים אותן הנמשכים אחריהם, ואח"כ אחר התווכחות של כמה ימים שישבו שם נסעו לדרכם בלי שום מכתב, ואדרבא שמעו את דעת האדמו"ר זצ"ל שהוא מתנגד גדול לאגודה וראה חורבן במפלגה זו.

גם מספר אותו הרב שהי' יושב בבעלזא כמה שנים, שפ"א באיזה ערב יום טוב והי' עומדים שורה גדולה בתור למסור פתקא (קוויטל) ולקבל ברכה וכו', והי' בא התור לאיזה אברך לבוש בגד חסידות וזקן ארוך, וכשהגיע ליד האדמו"ר זצ"ל התחיל להפוך בהספאדיק שעל ראשו שזה הי' כבר סימן להחסידים שכשהי' ברוגז על איזה דבר הי' אוחז הספאדיק שעל ראשו, ואמר אז להאברך הזה: "וואס האסטו צו זוכן ביי זיי אין זייער שטיבל", (כי האברך הזה התחיל אז להתפלל בעירו אצל האגודה), וע"ז ענה האברך הזה, אני אין לי שום שייכות עם האגודה רק אני הולך להתפלל וללמוד

דמית היות כמוך אוכיחך ואערכה לנגד עיניך רגיל היה הרב מקראסנא ז"ל בעל שו"ת כונת הלב לומר בשם אביו הג' מו"ה ר' ברוך בענדיט ז"ל [שכשנתיסד האגודה כשלא אמר הרה"ק ר' ישכר דוב ז"ל כלום, והיו שאמרו שהרה"ק מבעלזא הוא עם האגודה], אז אמר הרה"ק מבעלזא ז"ל בשלש סעודות "אלה עשית" ווען דו האסט געמאכט די אגודת ישראל "והחרשתי" האב איך שטיל גישוויגן, אבל "דמית היות כמוך", אבער דו קלערסט היות כמוך מיגייט ארום זאגן איך בין מסכים מיט אגודת ישראל, "אוכיחך ואערכה לנגד עיניך", וועל איך ארויסקומען בחרב ובחנית. (משכנות הרועים)

והנה פניהם איננו כתמול שלשום

אמר: עס איז גיווען ביי מיר (אין ביהמ"ד) בחורים און יונגע לייט וואס זייער פנים האט (געלאכטן) געשיינט פון תורה און יראת שמים, און זייט זיי זענען אריין אין די אגודה קען איך זיי נישט קוקן אין פנים (אנקוקן). (מכתב התעוררות דף צ"ב)

צווח ככרוכיא על האגודה והציונים

אבל התירוץ פשוט כי מחמת שהעולם אינם שומעים מה שאומרים הת"ח והצדיקים כי זמן רב אשר צווחו צדיקי הדור על הארגאניזאציאנען, אין חילוק הציונים או האגודה, ועתה נדפס קול קורא בשם קול ישראל מהגה"ק מבעלזא שצועק ככרוכיא על הארגאניזאציאנען ומה שנותנים שקלים שהמה שקלי המן להשמיד ולהרוג ח"ו

ירחון חרדי מרכזי

מחירי המדפוסות כל שורת טקסט 50 מיל - בכר יחיד טקסט 3 ג"מ בכר מודעה כבירה - תשלום נוסף	כתובת המדפוס: -החד"ח ירושלים, ח.ד.נ.ג. HAHED, P.O.B 332, JERUSALEM, Erez Israel	מלחור התמיסה לשנה מארץ 500 מיל א"י מחיר לפרק 250 דולר 1000 דולרים מסליל
חברת		סוג דפוס
ב"ה ירושלים תמוז תרצ"ה		ב"ה ירושלים תמוז תרצ"ה

כרוז משונה של חסידי בלו נגד "קרן הישוב" של "אגודת ישראל"

עתוני פולין מפרסמים את הכרוז הזה שהדביקו הפיזי בלו בבתי הכנסיות ובתי המדרשות בערים שונות בפולין:

קול קורא לאחב"י די בכל אתר ואתר!

ע"ד הפרצה הגדולה והנוראה אשר באו אלינו משולחים מלובשים בלבושי הרבנות, אשר נשאו עליהם להיות שלוחים דנתש הקדמוני ליסע מעיר לעיר לקבץ מעות עבור "קרן הישוב", ובחלקקות לשונם מרמים בפיחם מרמים בלשונם למשוך לכן של ישראל קדושים לדעתם המוזהב והמשוקק, מטילים ארס הממת בנו בחורי חמד האמונים על ברכי תורתנו הקדושה, הלומדים בתמימות האמונה ומחכים על ביאת משיח צדקנו... והמה דורבים בחיצייהם הממותים להתדמות אל הציונים, לנסוע על "הכשרה", ולובשים דעת הזה בלבוש התורה כנודע, ועל דגל דעתם כלפי חוץ נושאים שרצונם ומגמתם רק להרים קרן התורה וללהום נגד הציונים, אבל מעשם מוכיח על מהשבתם, כי מתחברים את עצמם עם אנשי בליעל כמותם ומסבירים פנים להברות של רשעים המתאים לרעיון הזה, וכעוות מצחם בלי בושה וכלימה לוחמים נגד יראי השם לבנות אותם בכל מיני חירופים וגדופים בפני קהל ועדה להבאיש ריחם, ובכחם הזה משיחים עיניהם ולבן של כמה אנשים כשרים הנופלים ברשת דעת הכפירה ולהכניסם צלם הממא בהיכל לבם.

אוי לנו שכך עלתה בימינו! לכן ישראל קדושים, אנהנו מזהירים אתכם למובתכם שתעירו ותעוררו ללהום נגד הממאים האלה וצא ממא תאמרו להם, והזהרו לבניכם בלי לשמוע למרעים הללו העושים הכל רק לצורך כבודם וממנם לרוות נפשם בתאוותיהם המדומה, וסורו מעל אהלי האנשים האלה בלי להניח אותם לדרוש במקום קדוש, וצאו בעקבות הצדיקים קדושים י"ע וצדיקי דורנו שליט"א המורזים אותנו להרחיק דעת הזה מגבולנו, וקראו קראת ד' להציל את נשמות ישראל אשר יוכו שלא יפלו במכמורם, כי הצליח מעשה שטן בעוה"ד ללכוד כמה יראים תחת מאסר דעתם, אשר ידמו בנפשם שהאנשים האלה לשם שמים המה עושים מחמת לבושי הרבנות כמותם, והרע אשר ממן בלכם מכסים, עיין בסנהדרין דף ק"ח ע"ב, ובזכות זו נוכח לביאת גואל בבאכ"ר.

ירחון "החד" של המזרחי, בירושלים - תמוז תרצ"ה
המוסר דעת חסידי בעלזא על האגודה

לי שאמתין קצת בחדר לפנים מחדר, והגביה ריסי עיניו ואחז לי בצווארי מלבושי ואמר, "שמעתי עליך שנרשמת בשורות האגודה, הנני מתרה בך שאם תמשיך להיות שם, אז, וועל איך דרך פארווארפן פון ביידע וועלטן", והמשיך ואמר לי דברים קשים כגידין, וביקש ממני שאפסיק תיכף ומיד את פעולתי שם, וכן עשיתי.

(שם)

שם שיעור, ע"ז אמר לו הרה"ק זצ"ל: "איך בין דיר מוחל דיין דארט לערנען, איך וויל עס מער נישט הערן פון דיר".
(אום אני חומה, ה' וארא, כ"ד טבת תשכ"ד, דף קמ"א)

עוד מעט וסקלוני

פעם הביע רביה"ק מסאטמאר זצ"ל: "ווען איך וואלט מיך באנוצט מיט די לשונות פון בעלזער רב קעגען די אגודה, וואלט מען מיר נאכגעווארפען מיט שטיינער..."

מרן המהרי"ד מבעלזא בשיחתו עם מרן הקדוש מסאטמאר זי"ע בהאלשיץ, האריך בנועם שיח לבאר סכנת האגודה, והסביר אז מהותה של האגודה כלבוש חרדי להכפירה הציונית, ואמר שבווארשא היי "קולטור זאל" של הציונים והיה שם אבן אחת צורה של הטמא הידוע הערצל ימ"ש. שהיה לו זקן ארוך אבל בלי כיסוי על הראש, ופעם אחת עשו שם המזרחי אסיפה, ולא היי נאה להם שיהיי שם צורה הנ"ל בלי כיסוי על ראשו, ע"כ שמו על ראשו יארמולקע. ואמר אז הרה"ק מבעלזא זי"ע: מתירא אני שהאגודה עוד תחבוש לראשו גם ספאדיק.

(מושיען של ישראל)

איך וועל דיר פארווארפן פון ביידע וועלטן

האדמו"ר מקאפישיניץ מארה"ב, סיפר פעם למרן מסאטמאר את העובדא הזאת בנוגע לאגודת ישראל, הנה בצעירותי הייתי מקורב בבעלזא, ואחר הנישואין שלי ישבתי פרק זמן בווארשא, ושם נתחברתי לצעירי אגודת ישראל, שמטבעי הנני עסקן ורציתי לעסוק בצרכי ציבור, ושמעתי שהרב מבעלזא מקפיד עלי בשביל שנרשמתי בצעירי אגודת ישראל.

לימים היה שמחמת איזה שמחת נישואין בבית בעלזא נסעתי לבעלזא, וקודם שנתתי שלום להרב אמר לי המשב"ק ר' אהרן יהושע, הנה יש למרן הקפדה על כבודו, ובוודאי יגער בו מרן כשיראה אותו, ושמתי עצה בנפשי לעבור בסך בין שאר האנשים ועי"כ לא ירגיש בי הרב ולא יקפיד עלי, אבל כאשר נתתי לו שלום צוה

התאמתם אצלנו

"והבעלזער הוא מנגד לכל ענין האגודה"

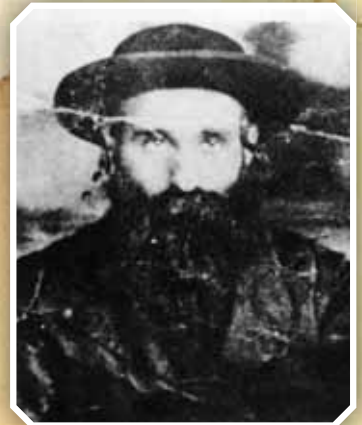
מתוך מכתב קודש מאת מרן
הגה"ק מהרש"ב מליובאוויטש זיע"א

"...ולבד כל הנ"ל אחרי שאונגארן סילקה עצמה מן האגודה כי גם בתחלה לא רצו להשתתף בה רק ברייער פעל עליהם שישתתפו והעמידו לו הג' תנאים, ועתה כאשר הועד הזמני אינם מקבלים התנאי הג' סילקו עצמם מהם, ואם כי הועד הזמני מסכים שבאונגארן יהי לזה לחוק היינו שבהאגודת המקומיות דאונגארן יהי לחוק שרק זה שנמנה בקהלת האורתדכסי יוכל להבחר בהועד שאצלם מוכרח הדבר גם משום חוק המדינה אין בזה תועלת באמת מאחר שבהועד הראשי יהי באשכנז ושמה יבחרו לא אורתודוכסים שלימים הרי החלטת הועד הראשי הוא חיוב לפני כל האגודות בכל מקום שהם, ואיך שהוא אונגארן סילקו עצמן, וברייער אומר שבשום אופן לא ישתתפו בהאגודה, גאליציען ג"כ יתרחקו מאתה אחרי המודעה שנתן ברייער במכ"ע מחזיקי הדת, ואם עיירות אחדות אפשר שישתתפו, הכלל כולו לא ישתתף עמהם, והבעלזער הוא מנגד לכל ענין האגודה, באשכנז שהיסוד הוא ברייער הוא יצא מן האגודה וא"כ עם מי תשתתף רוסלאנד..."

(אגרות קודש מהרש"ב, מכתב שע"ג, אד"ר תרע"ג)

"וכן כיוצא על פרטי אמר רע ומר..."

מכתב קודש מאת מרן הגה"ק
רבי חנה האלבערשטאם אב"ד קאלשיץ זיע"א

ביה
שלום וברכה וחיי נחת לכבוד ידינ"פ וכו' הרב הצדיק המפורסים רבים
ילכו לאורו וכו' כי אנדיק מונמאשש שליט"א
אחדשתיה הנני להשיב וכו' ואודיעהו כי הייתי בהאלעשיץ ואמר לי
ההיצ שיי מבעלז משם ע"ד האגודה כי הסתדרות הבנות (חבצלת
או ישרון או חדר אינונירען הוא מאוס מאד (בזח"ל פאסקאצווע) וכן כיוצא
על פרטי אמר רע ומר ואמרתי לו הלא (מהאגודיסטען) אומרים בשמו להיפך
ענה ואמר לי בזח"ל איהר זאלט זאגן פן מיינעט וועגען בתורה עדות עכ"ל
והנני ראיתי במכתבו דהדיג שעלה קצת מורך בלבבו (שלא כדרכו) לזאת
אודיע לכתיה שליט"א שאפילו "היושבים" שם אומרים שהרב ממונקאטש
זכה ומזכה את הרבים בזה והי' שוכט"ס וכו' ואקצר מפני טרדת עשיק
ידידושת"צ בלונ"ח.

חנה האלברשטאם אנדיק קאלעשיץ.

"חסידי בעלז באש להבה נגד האגודה"

מכתב קודש מאת מרן הגה"ק רבי יוסף אלימלך כהנא אב"ד אונגוואר זיע"א

Kuratorium des
Kolel SOMRE HACHOMOTH Jerusalem.
JOSEF KOHN Oberrabbiner
U ŽHOROD.

לשכת הנשיאות של כולל
"שומרי החומות"
בעיה"ק ירושלים ת"ו

ביה אונגוואר א' דברים הרצ"ג

החיים והשלו' וכט"ס לכבוד מנהלי האג"י הע"י

מכתבו קבלתי והנה א"א להסכים לייסד פה חברת
אגודת ישראל אשר נתייסדה פה מאיזהו נערים ואפשר המה עשרה
או י"ב במספר, וכן נשמעו פה הדרשות שדרש הה"צ דסאטמאר נ"י
בסוואלאווא ובקאשוי נגד האגודה וגם באו חסידים שהי' בחג השבועות
בבעלז באש להבה נגד האגודה, ובפרט הי' כתוב במכ"ע בעפערעש
6 יוניע שנה זו, ארטיקל מירושלי' שכתוב שמה איך שעוד מעט ו'ותאחדו
האגודיסמען עם הציונים ע"כ א"א להקים הסערה לדממה והי' זכינו
לילך במהרה לקראת הגואל צדק א"ם
והי' זה שלום מנאי יודם דוש"ת

יוסף אלימלך כהנא

קוק אפיקורס

איש אחד אמיד בעל עתיר נכסין שהי' לו "גוטער", רצה לנסוע לארץ ישראל, והיות שהי' כבר
זקן רצה שחתנו יסע עמו, וחתנו הי' חסיד בעלז. אמר לחותנו שצריך לשאול לרבו הרה"ק ר' ישכר
דוב זי"ע, ונסע להרה"ק ואמר לו מה שחותנו רוצה, ואמר הרה"ק מבעלז שאינו מסכים שהוא
יסע. והוסיף שיש שנת שמיטה ויש נסיון גדול בשנת השמיטה. אמר אותו אברך שרב קוק, מתיר
למכור, כששמע הרה"ק מבעלז זאת התרגז והסתער כולו ואמר בקול רם: וואס! קוק, "קוק איז אן
אפיקורס".

(מפי הרב עטנער, שהי' רב בלאס אנדזשעלעס, משכה"ר)

קוק ימח שמו

הרה"ג מו"ה ר' צבי הירש יאיר זצ"ל, בעל חמודי צבי, אחר המלחמה גר באמעריקע, הי' מחסידי
קאצק, והי' רב בעיר ריוויץ, פלך לובלין. בעיר זה הי' הרבה חסידי בעלז, וע"כ נסע כמה פעמים
לאדמו"ר ר' ישכר דוב מבעלז זי"ע, וסיפר כמה פעמים, שפעם כשטייל עם הרה"ק ר' ישכר דוב
זצ"ל, אמר הרה"ק, "קוק ימח שמו", והוא התפלא שהרה"ק וגדול בישראל יאמר כזה.

(מפי ר' יעקב יארדינסקי, משכה"ר)

אמרות טהורות

מרן אמר: שצריכין להשתדל שלא לשכוח שאנו נמצאים בגלות, ועיקר תפילתנו צריכה להיות "שה" יגאלנו במהרה גאולה שלמה ואמיתית. ועל ידי כך שנזכור זאת תמיד, יהי ה' בעזרנו שיהי לנו קיום בגלות, וגם נזכה במהרה לקבל פני משיח צדקנו. ולכן קרא משה לבנו הראשון גרשם, "כי אמר גר הייתי בארץ נכריה" (שמות ב' כ"ד), ולבנו השני קרא. אליעזר "כי אלקי אבי בעזרי ויצילני מחרב פרעה" (שמות י"ח ד), אף שההצלה מחרב פרעה היתה בראשונה, ומן הדין היה צריך לקרוא שם בנו הראשון אליעזר, אלא דבר זה בא ללמדנו שצריכים אנו לזכור בכל רגע שאנחנו נמצאים בגלות, ועל ידי זה יהי ה' בעזרנו ויצילנו מכל גזרות קשות ואכזריות, ויגאלנו גאולה שלימה במהרה.

(אדמו"רי בעלזא, דף רס"ב)

מה שהכניס הכתוב מצות הלימוד עם הבנים בין שתי מצוות תפילין ומזוזה, ללמדך, דכמו במצות כתיבת תפילין ומזוזה, אם שינה באופן הכתיבה מהמקובל אף בעוקף אחד, פסולין התפילין והמזוזה, כן השינוי מהמקובל בענין החינוך פוסל אפילו במשהו.

(מרן מהרי"ד מבעלזא בפר' עקב)

אמר על העברית, (אז די שפראך) "אז עס פארברענט די נשמות פון יודישע קינדער ר"ל".

(קובץ פרי תמרים קובץ שני, דף קל"ח)

גם אמר: "אז עס פארברענט די נשמות און די גופים בלייבן ר"ל".

עוד אמר על העברית, "אז איין ווארט עברית איז מטמא פון אינעווייניג און פון דרויסן".

(משכנות הרועים)

רבינו הק' מבעלזא קרא עליהם (על הציוניסטען), המקרא (ירמ' ב' ז') ותבואו ותטמאו את ארצי, ונחלתי שמתם לתועבה.

(לקט אמרי קודש ח"ה עמ' קי"ז)

אמר: אז יעדער יוד דארף אינזינען האבען ביי ולמלשינים, די "ציונים ומזרחים".

(מפי ר' ישי העכט ע"ה - מכתב התעוררות דף קי"ח)

אמר: שבברכת "שלא עשני גוי", הוא מתכוון שלא נעשה ל"ציוני", שהם "לאומיים" ואומרים נהי' ככל הגוים.

(משכנות הרועים)

אמר: ווען די ציונים זעהן א יוד גייט טוהן א מצוה נעמען זיי זיך ארויס די אויגן.

(שם)

פעם התבטא רבינו הק' על הציונים ואמר בלשונו הקדוש: "זיי האבען אונז פארמיעסט ביי די אומות".

(קונטרס כ"ב חשון)

רבינו הק' היה מדמה את הציונים לירבעם בן נבט, באמרו: שהם חוטאים ומחטיאים את הרבים.

(קונטרס כ"ח דף ק"ו)

כשיצא הצהרת באלפור לעולם, קם רבינו מבעלזא ז"ל והכריז: אוי לו לעם ישראל מהצהרתו של בעל-פעור.

(מרא דארעא ישראל, כרך ב', דף פ"ד)

לא לעשות חדשות

אזהרה כפולה ומכפלת

העתקת מכתב קודש אדמו"ר רשכבה"ג סבא קדישא
מבעלזא צלה"ה אשר כתב בענין התערובות למודי קודש
עם למודי חול ביחד לילדים.

הנה כאשר בא למשמע אזנינו שיהי התועדות בעירכם פיק קוינו
לשמע תקנות ועצות עבור טובות זרע קודש אחביי אמנם כאשר הגיעו לפני
הקול קורא הנדפס בהעתונים. ראיתי כי הי' כשגגה היוצאת מלפני השליש
ממש שבין אחזתני חיל ורעדה אחזוני קור וחום נתמלא גוי שני ימים מעליע
שלימים. בראותי כי עלה על רצוני לאחד חיו תוהיק עם למודים אחרים וכל
פריצי עסנו שבכל עיר ועיר שונאי תוהיק בעוה"ר וכל העתונים אשר המה
ללא תורה וללא יראה כלם ששים ושמים לקראי הרעיון הזה. וכבר זה ערך
חמשה ועשרים שנה שעלה ברצון רשעי ישראל. לדרך בדרך הזה לעשות
חדרים כאלה וכל הגאונים והצדיקים כלם צעקו חמס שזה יגרום חיו החק
גדול לצעירי זרע בך ד' לבלע מהם כל קודש חיו. ובאיזה מקומות מדינת
אונגארן אשר זה כעשרים שנה שהלכו בדרך הזה לחבר יחד תלמוד תוהיק
עם לימודים אחרים, ודמו בדעתם שעשו זאת לשי"ש. כבר נראה ונגלה לעין
כל את אשר יצא מהם, והמה בעצמם מתחרשים על זה. וכל המקומות אשר
לא הלכו בעקבותיה' תליית ניכר לכל את צעירי זרע בך ד' ואנחנו צריכים
לפחוד ולדאוג עבור הרוב מדינתנו אשר תליית הבכנים והבמיד מלאים
תורה ויר"ש ובע"ב מתחזקים בכל עוז לחפש מלמדים יר"ש למסור את בניהם
תחת השנחתם ולמודם ולהשמעה הזאת להתבולל תוהיק עם למודי אחרים
חיו. יהקדרו מחמימותם באמרם אם כפי כפורסמים שבדור יצא הרעיון הזה
בודאי מה טוב ומה נעים וכי הכי עיי שיש מקומות בעוה"ר שנתרשלו קצת
בלמוד הוה"ק יתקנו תקנות כאלו חיו להרע ולהזיק לאלו אשר מחזקים
בתורה ויר"ש להחזיק ולהדריך את בניהם בדרכי אבותנו הקדושים הישנים.

וכן ח"ו כשיתפרס' הדבר בשאר מדינו' ונדינו' פולין שברוס' וכדומה אשר מנהיגים כולם את בניה' תליית לתורה ולי"ש בדרך הישן, בודאי סכנה גדולה להם כשיראו שהדבר כוסכם ח"ו מן מפורסם שבדור ובפרט באה"ק תו' אשר זה רבות בשנים שפריצי עמנו נטו כל כחותיהם לעשות חדרים מעורבים בשאר למודים ופזרו הון רב על זה ותליית כל אחביי דשם עמדו לנגדם בתשות כחם ודמם להציל צאנם מיד בולעם וכעת איזה מענה יהי בפייהם נגד מתקוממיהם, אכן בזמנת גם באלו המקומות שצריכין חיזוק לתורה ולי"ש ג"כ צריכים לחפש עצות ודרכים אחרים איך לחזקם לתורה ולי"ש כי מזה אשר יתבולל תוה"ק עם שאר לימודים אין לקוות להיות נושעי' עייז, ואדרב' אם יש עוד שם איזה בע"ב ירא השם ונערי בני ישראל אשר נצוצי אש הקדוש' בוער בהם, בודאי ח"ו יתקלקלו עייז וגם כמו שא"א להטות שמים לארץ כן לא יוכל איש להרהיב בנפשו עוז ליתן עריבתו שיהי בכל מקום מורים בלתי זריקת מינות ר"ל, אמנם אפי' אם יהי בנמצא אחד מני אלף מורה כזה שלא נתגאל במינות ג"כ אי"א כלל לעלות על הדעת לצרף שניהם יחד ודבר כזה א"א כלל, אפילו להביא להתיעצות לפני איזה אסיפה והתוועדות כמו שא"א לעשות התיעצות להתיר שאר איסורי התורה המפורשים, יען כי נגלה לעין כל את גודל הסכנה המרחפת בזה לזרע עם קודש ובפרט שכבר נמנה ונשנה וננמר ונבחר לפני הגדולי' והגאון' והצדיקים שלפנינו זצ"ל. כי הוא היזק ברור לתוה"ק והוי ממש כמו דבר הנאסר במנין שאין כח ביד בי"ד וכו'.

לכן צריכי' לחפש דרך אחר' איך לחזק את הדת ולמוד תוה"ק באופן שדרכו בה אבותינו הקדושים ולא לבנות בתי' חדשים, וכמבואר ברמז בדברי הש"ס יבמות ס"ג ע"א מום ולא תשפוץ שפיין ולא תבני' שכל העוסק בבנין וכו' וכמביא ברש"י ז"ל שם שצריכין לחפש איך לתקן את הישן ולא לעשות חדשות.

דברי הרוש"ת והכותב לכען כביד תוה"ק ולמען לא יסתכו צעירי הצאן לבלע מהם כל קודש חיו וד' יעזרנו שנוכח במהרה לראות בהרמת תוה"ק והרמת קח ישראל.

מנאי היק ישכר דוב מבעלזא

דרוק ידעיסאן. רישא

בשנת תרפ"ב כששהה הרה"ק מבעלזא זי"ע בעיר האלאשיץ, אמר פע"א: "ס'איז ברור אז דאס לאנד וועט זיי אויסשפייען און זיי וועלן האבן א שווארצן סוף, עכלה"ק.

(הדור האחרון)

כאשר האנודה פרשה כנפי גם למדינת גאליציען ויצתה לייסד
מתיבתא שלהם שם יצא נגדם בחרב שלופה האיש דגול מרבבה הרב
הגה"ק רבן של ישראל המפורסם בכל קצוי תבל האדמו"ר
מבעלז וצללה"ה ודופים אוהרה גדולה בזה"ל ;

יצעקו מרה ולא שתיקין
באדישתא, נגד שורש פורה
רוש מתיבתא, לא ימעו ולא
ילכדו בהאי רשתא.

בעה"ת מארינבאד

רב שלום וברכה לכבוד היראים הנכבדים הגבירים החסידים המופלגים
ממדינת גאליציען שיחי' כל אחר בשמו יבורך.

אחרשה"ט שמוע שמעתי אשר רוצים ליסד בעיר לבוב סימענאריע
ומכנים שמה "מתיבתא" בכדי להטעות את אחבי' ואחזתני פלצות ובעתה
שלא ילכדו ברשתם ח"ו את צעירי ב"י. לכן הגם שכל איש אשר יראה ה'
ואהבת התורה בלבו יודע ומבין מעצמו שהיא השחתת התורה והיראה ח"ו.
עכ"ז הנני מוכרח להודיע לאחבני' היראים בכל אתר ואתר שלא יקחו ח"ו
תבל בזה ואדרבה כל איש ישראל מחויב לשכס עצה בכל כחו שאל תסק
זממם ומצוה להודיע לכל הגדולים והצדיקים ממדינתנו שיחי' וגם לאותן
שעדיין נדדו במדינות אחרות שכולם יצעקו מרה ויפרסמו דעתם לאחבני'
היראים שלא יתנו אוזן קשבת להמסיתים מנגדי תוה"ק וכל אחד מישראל
יסוג אחר מזה, והשי"ת יעזור שנוכה כולנו לגדל בנינו לתורה וליראה
בדרכי חז"ל וכאשר קבלנו מאבותינו הקדושים דרך לימוד התורה והיראה
ונזכה במהרה לראות בהרמת קק תוה"ק והרמת קק אחבי' בכלל ובפרט.
יוכנו לראות במהרה בנחמות ציון וירושלים תובביא. דברי המברכם בכ"ט
ה"ס ישכר דוב מבעלזא

טומאה על טהרת הקודש

פעם רצו כמה גדולי מדינת ראמעניע ליסד חיידר כללי במטרה שילמדו שם גם קצת לימודי
חול, ועי"ז לא ילכו הילדים לרעות בשדה אחר, אף שהכוונה היתה טובה מ"מ לא היו צדיקי גאליציען
מרוצים מזה, ובראשם הרה"ק מהרי"ד מבעלז זצ"ל שלחם נגדם בכל עוז, כאשר באו אליו שלוחים
והסבירו לו שהלימודי חול יהיו על טהרת הקודש, אמר הרב מבעלז הנה ישנם כמה מדרגות זו
למטה מזו, יש קדשי קדשים, למטה מזה קדשים קלים, יש גם מושג של תרומה שנעשה על טהרת
הקודש, ואפילו חולין שנעשו על טהרת הקודש, אבל 'טומאה שנעשה על טהרת הקודש' זו לא
שמענו עד כה...

(תולדות אלעזר)

הכרזת מרן המהרי"ד מבעלז "ובטח ארץ ישראל ל ויהי' להם סוף שחור

דברי תורה שנשמעו מפ"ק מרן הגה"ק רבן של ישראל רבי ישכר דוב רוקח זצוק"ל האדמו"ר מבעלזא

בליל ש"ק פרשת בהר-בחקתי שנת תרפ"ב בק"ק האלשיץ

האדמו"ר זצ"ל שהה בזמן מלחמת העולם הראשונה במונקאטש, וטרם חזר לבעלז קבע משכן קדשו בהאלשיץ, ובאסיפה רבתי של אלפי איש, שבתוכם היו גם כאלה שנתפסו בדעותיהם לציונות, דרש בהתעוררות עצומה את הדברים האלה, שנמסרו לנו על ידי חסיד ישיש וחשוב שהיה שם באותו מעמד, ורשם לעצמו את דברי האדמו"ר זצ"ל מלה במלה כפי שיצאו מפ"ק.

והארץ לא תמכר לצמיתות, כי לי הארץ, כי גרים אתם עמדי. איתא בתורת כהנים אל תעשו עצמכם עיקר, וכן הוא אומר כי גרים אנחנו לפניך תושבים ככל אבותינו, וכן דוד אומר כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי, אתם עמדי, דיו לעבד שיהא כרבו, כשתהי' שלי הרי היא שלכם. ואיתא בפירוש הראב"ד ז"ל הכוונה אם היא שלכם הרי היא שלי, אמנם כתוב כך (כשתהי' שלי הרי היא שלכם) לתיקון הלשון מפני הכבוד.

היינו שכל זמן שהיו ישראל שרויין על אדמתם היתה שם השראת השכינה, לא כן עתה בהגלותנו משם נסתלקה השכינה משם אתנו ביחד, והיא אתנו בכל מקום גלותנו, השכינה אתנו בתוך אחינו בני הכללות ישראל.

ואין כוונת הראב"ד ז"ל לאפוקי היהודים היושבים בארץ ישראל בתורת גרים, דהלא בודאי אותן האנשים שהם יושבים שם בבחינת גרים, אינם גרועים מאתנו היושבים בחו"ל, אך כוונת הראב"ד ז"ל לאפוקי אותן הפוקרים הרשעים שיש להם מלוכה מאנדאט פאלעסטינע, והם חושבים עצמם בבחינת תושבים, להם אין שמה השראת השכינה.

והנה כתיב ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה, כדאיתא בגמרא ארה"ק אינה מחזקת עוברי עבירה, ובטח אר"י לא תחזיקם ותקיאם, ויהי' להם סוף שחור ולא ישאר בידם. כנודע דכל ענין מ"ב מסעות הי' לכוונה עליונה, כדאיתא דהמסעות היו במדבר, ונקרא בלשון הגמרא מדבר העמים, ופירש רש"י ז"ל מדבר העמים, על שם שהרבה עמים ישבו בה סיחון ועוג ועמון ומואב, ואיתא בחז"ל, חז"ל גזרו טומאה על ארץ העמים, מזה נראה שהיתה נסיעתנו במקומות היותר פחותים ונמוכים, ואף על פי כן זכינו שם לתכלית הקדושה, להקמת המשכן ולקבלת תורה"ק, מרמז שכל זה היתה כוונת השי"ת לקרב ולייחד המקומות הפחותים אל הקדושה, וזו גם כן הכוונה העליונה ית' לפזר ולטלטל אותנו להיות מפוזר ומפורד בארבע כנפות הארץ במקומות הפחותים בכדי לקרב ולייחד הכל אל הקדושה.

בשנת תרפ"ב כששהה הרה"ק מבעלזא זי"ע בעיר האלאשיץ, אמר פע"א: "ס'איז ברור אז דאס לאנד וועט זיי אויסשפייען און זיי וועלן האבן א שווארצן סוף, עכלה"ק.

(הדור האחרון)

זא זיע"א לפני תשעים שנה: לא תחזיקם, ותקיאם, ולא ישאר בידם!

וזה צריכים אנו לדעת שאנו בבחינת גרים, וגלינו בשביל זה לקרב הכל להקדושה, ואם נזכה לקרב ולייחד הכל אל הקדושה, ממילא נזכה להיות תושבים. וזהו דסיים התו"כ וכן הוא אומר כי גרים אנחנו לפניך תושבים ככל אבותינו, היינו באמת גרים אנחנו, אבל אם אנו מבינים טעם גליותינו שהוא על דרך מ"ב מסעות אזי נהי' תושבים, וזהו תושבים. - ומתי נהי' תושבים - ככל אבותינו, היינו כשנלך בדרך אבותינו. וכן דוד הוא אומר גר אנכי בארץ היינו באמת גר אנכי עמך, אמנם הנני גם כן תושב ככל אבותי אם אלך בדרך אבותי.

וזה פירוש הכתוב ד' שומר את גרים יתום ואלמנה יעודד ודרך רשעים יעות, ימלוך ד' לעולם א' ציון, היינו לאותם אישי ישראל שהם בבחינת גרים הן בארה"ק הן בחו"ל אותם השי"ת שומרם, אמנם לאותם שיש להם דרך והמה נחשבים בעיניהם לתושבים אותם יעותם. ימלוך ד' לעולם א' ציון, היינו שידוע דמלכות דוד המלך ע"ה ומלכות שמים הכל אחד, וזה כוונת דוד המלך ע"ה שיתגלה מלכותו ית' לנצח, ובזה יתקומם מלכות ד' א' ציון, היינו שעל ידי גילוי אלקותו ית' נזכה לציון, דאותן אישי ישראל המקבלים עליהם מלכות שמים המה שייכים לציון, ולא הפוקרים האלה, ורק אנו יש לנו שייכות לציון.

השי"ת יעזרנו לקרב ולייחד הכל אל הקדושה העליונה, ונזכה למלכות שמים ולמלכות בית דוד ב"ב אמן סלה.

(נדפס במשמרת חומתנו תשי"ז, נעתק במשכנות הרועים ח"ו)

הרחק מעליה דרוך

הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זצ"ל הקפיד בחומרה רבה שלא יכניסו בבית יהודי, כת"ע שכותביהם ולבלריהם הם מינים ואפיקורסים, והגיעו הדברים עד כדי כך, שבארץ פולין יצאו לאור כת"ע באידיש שנקראו בשם "היינט" "מאמענט", והבעלזער רב אמר שאסור ללמוד או להתפלל בבית שנמצאים אלו הכת"ע, כי יש להם דין של ערוה וצואה שאסור להזכיר כנגדם דברים שבקדושה. הרה"ק המהרי"ד מבעלזא זצ"ל אמר, שהאיסור לקרוא בכת"ע שכותביהם הם מינים ואפיקורסים הוא כ"כ חמור, שאסור לקרוא מהכת"ע האלו גם מחיר החיטים וכדומה. והסביר הדבר, שהאברים והגידיים של האדם הם כנגד התרי"ג מצוות, וכמבואר בספרים שהאמונה היא כנגד הריאה, וידוע שמי שחולה במחלת הריאה, אסור אפי' לדבר עמו כי ההבל היוצא מפיו יכול להזיק לזה שמדבר עמו, כמו כן אותם הנגועים בפגמים באמונה גם הבל פיהם יכול להזיק, לכן אסור לדבר עמם ולקרוא במאמריהם, ורובא דרובא מהלבלרים נגועים בפגמים באמונה, ואסור לקרוא את מאמריהם.

(צילא דמהימנותא)

שואל כענין

מהו הגלות הקשה מכל הגלויות?

אצל אלו הקוראים עצמם בשם ישראל! ..... עמוד 28

איך נקראים המינים והאפיקורסים?

לא בשם ישראל! ..... עמוד 12

מה היה דעתו על טומאת הציונות?

סכנה לנשמה היהודית! ..... עמוד 4

מדוע התנגד ביותר על הדוגלים בלבוש דת?

ואת החזיר כי מפריס פרסה! ..... עמוד 19

הידעת כיצד היה מלבושם של הבריונים בזמן החורבן?

לבוש חסידים! ..... עמוד 5

מה צריך להתפלל על הציונים?

וכל המינים כרגע יאבדו! ..... עמוד 8

מי לבחור, גוי רשע שונא ישראל או רב מזרחי?

לבחור בגוי רשע ולא ברב מזרחי! ..... עמוד 4

מהו העצה במקום שאין רשעים, שלא תשתכח חובת המלחמה ברשעים?

תשכרו איזה פושע שיהיה לכם עם מי ללחום! ..... עמוד 8

מה היה טעם מניעתו להכנס לשולחן הטהור בשב"ק?

עם רשעים לא אשב! ..... עמוד 16

מה היה דעתו על החדשות שנתחדשו בימינו?

כל החדשות שנתחדשו בימינו סופם לא טוב היה! ..... עמוד 19

מה היה דעת מרן על יסוד "אגודת ישראל" כשעדיין דגלו במלחמה בציונות?

כבר בשנת תרע"ג היה מתנגד לזה! ..... עמוד 22

ומשיב כהלכה

על מה היה צווח מרן ככרוכיא בכל סעודה שלישית בשב"ק?

על איסור התחברות לציונים ומזרחי! ..... עמוד 4

איך הבחין מרן על אחד שהוא מלא במינות ואפיקורסות?

כיון שהכניס קופת הקק"ל לתוך ביתו! ..... עמוד 4

אם יפתוך המסיתים רק לנסות לדבר בשפתם הטמאה?

אין משחקים באש! ..... עמוד 13

מי האשם בהסתלקותו של מרן זיע"א לחיי עולם הבא?

הפושעים ששרו הניגון הטמא! ..... עמוד 5

איך יתקיימו הדורות העתידיים בדרך התורה?

רק אם יעמדו במחלוקת עם הכופרים! ..... עמוד 9

מי המה העוסקים בקירוב רשעים?

המתרחקים מהתורה! ..... עמוד 13

מה היה דעתו על רעיון קירוב לרחוקים ורשעים ("הידברות")?

מחלה מדבקת! ..... עמוד 11

מה היה דעתו על פריקת עול הגלות בלבוש חרדי ("שומרים")?

בעוונם ובאשמתם הביאו לחורבן בזמן הבית! ..... עמוד 8

מה היה דעתו על לימודי נכר ופסיכאלגיה? ("חיים של תורה")?

נמנה ונשנה מרבותינו כי הוא היזק ברור! ..... עמוד 26

מה היה דעתו על הכנסת דרכי חדשות בחינוך הטהור ("אחדות")?

לחפש איך לתקן את הישן ולא לעשות חדשות! ..... עמוד 26

מה יהיה הסוף של הציונים?

יהי' להם סוף שחור! ..... עמוד 28

וועד להוצאת
גנזי רבותינו לבית בעלזא
להארות והערות:
טעל/פעקס: 02-540-1443